

חידון התנ"ך למבוגרים
חוזרים לספר הספרים

מדינת ישראל
משרד החינוך

**חידון התנ"ך למבוגרים
חוזרים לספר הספרים**

החידון המהוזי הפומבי תשע"ח

**בסימן: ערכי מגילת העצמאות לאור התנ"ך
לכבוד 70 שנים לעצמאות ישראל**

הממונה על חידוני התנ"ך

איציק בן אבי

רכז החידון ומחבר השאלות

חננאל מלכה

עריכה והגהה:

דורון קדוש

בארץ ישראל קס העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחיים.

בארץ ישראל קס העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחיים.

לאחר שהחלה העם מארגו בבית החרוץ, שמר לח אמונים בכל ארצות עוורו ולא חדל מתפלה ומתקוה לשבש לארצו ולחדש בתוכה את חירות המדינות.

מתוך קשר חסיטורי ומסורתי זה התור היהודים בכל דור לשבש ולהאריך מוסדות העמיקה, וברבות הארצות שבו לארצם במינים וחלוצים, משפלים צענים ופירוש משמות הקו שפטים העברית, בנו כפרים ערים והקמו ישוב גדל וחולך השלים על משקו והרבותו, שחר שטח ומגן על עצמם, במה ביבה הקידמה לכל חושבי ישראל ונשוא נשוא לשמארת ממלכתית.

בשנת תרנ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקבל קריאתו של הנגיד רחוק מקדמה היהודית תשדור הרצל והבירו על זכות העם היהודי לרקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בארצות כלפור מיום ב' בנובמבר 1917 מאשרה בסנדר מטעם אבר הכלאונים אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר החסיטורי שכן חסם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי לרקום מחדש את ביתו הלאומי השואה שנתחלה על עם ישראל בזמן האחרון. זה הוכרעו לשבח מליקים הדיים בארצות הוכיחה מחדש בעליה את ההכרח בפתוח בעת העם היהודי מחסר המולדת והנעמלות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תפנה לרווחה את שפרי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שוונת בזכות בתוך משפחת העמים.

שארית הפליטה שנשארה מהטבח הנאצי האיום בארצות ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעמיד לארץ ישראל על אף כל קושי, מעשה ומכנה ואל ספק לתבוע את זכותם לחיי כבוד חירות ועל-ישישים במולדת פסם.

במלחמת העולם השנייה תרם חישוב העברי בארץ את מלאותו לקראת תאומות השחרות חירות ועלם נגד כוחות הרעע הנאצי. וברם חילול ובמאמץ המלחמתי קם לו את הזכות להגנות עם והעמים מייסדי ביתו האומות והאחרות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגבנה מארג-הושבי ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל הצעים המדרשים מעדם החב לבצוע והחלטה. הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי לרקום את מדינתו אינה נתנת להפקעה.

חיי וכותו הצמנית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדי בירשות עצמם במדינתו הריבונות.

לפוך נתכנסת אנו חברי מועצת העם נצצי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל ונתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד ההלטה עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלקה, אור ליום שבת ו' אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע ע"י יד האספה המכוננת הנבחרת לא אחר מ' באוקטובר 1948 - חשעל מועצת העם כמקצועת מדינת זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מהלכת העם, וזוהו את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא משהיה לעליה יהודית ולקניון גלויות, תשקוד על פיתוח הארץ לשבות כל תושביה, תהא משתתפת על יסודות החירות, חוצק והשלים לאין חולקם של יבאי ישראל, חקים שיוון וכויות חברתי ומדעי מבור. לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גז, מין, תבונה חשש דת, כצפון לשון, תוודי ותרבות, השמור על חסמקומה הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מצולת האומות והאחרות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשקף שטולה עם המוסדות והצעים של האומות המאוחדות בהשפתי החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת די לעם היהודי בבטן מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

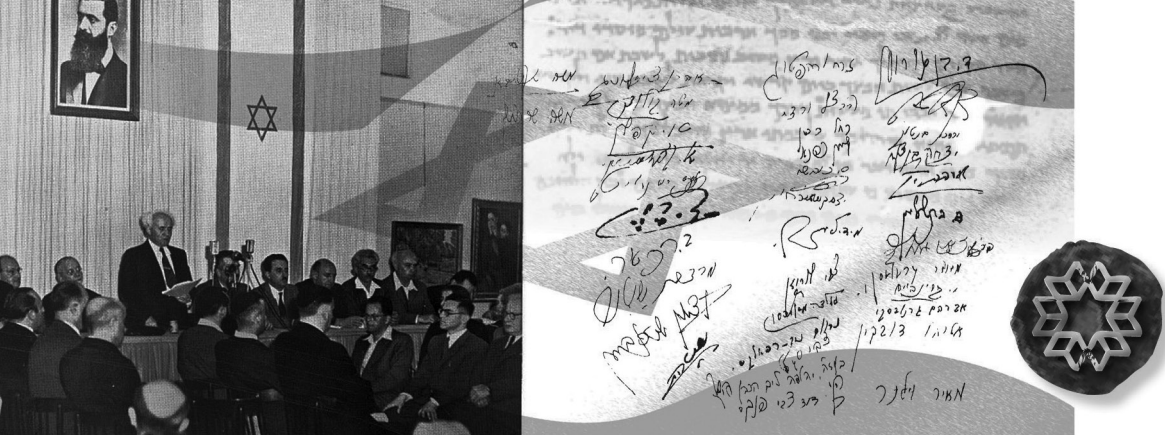
אנו קוראים - גם בתוך התקופת-הדימים הנקשרת עלינו וזר חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולשטול חלקם בבטן המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה אל סוד נציגות מתאמה בכל מסדוניה, חומנים והקבועים.

אנו מוששים די שלום ושבתות טובה לכל המדינות השכנות ועמקן וקוראים להם לשותף פעולה ועקרה חריות עם העם הערבי הקנאני בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף לקדמת המורה והתוכן כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להעניק סיבוב הישוב בעליה ובבטן ומעמד למיני במערכה הגדולה על העמדת שאיפת החירות לנאות ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותמים בהתוכנית וזינו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום חזת ערב שבת ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and dates in Hebrew, including names like "משה שרת", "דוד גורן", and dates like "15.5.48".

חשוון התשע"ח

לכל שוחרי לימוד התנ"ך, ברכת חזק חזק ונתחזק.

מינהל חברה ונוער במשרד החינוך מופקד מטעם המשרד על עריכת חידוני התנ"ך לנוער לאורך שנים רבות.

לפני שבע שנים התקבלה החלטה משותפת לראש הממשלה ולשר החינוך לחדש ימינו כקדם ולערוך את חידון התנ"ך למבוגרים. לאחר הפסקה של 30 שנה חידש משרד החינוך בשנת 2010 את עריכתו של חידון התנ"ך הארצי למבוגרים.

ההצלחה בחידוש החידון היתה מרשימה. אלפי אנשים השתתפו בתהליך החידון, והתנ"ך מצא את מקומו הראוי בקרב אנשים רבים. סיסמת החידון 'חוזרים לספר הספרים' התבררה כמוצלחת ונכונה והחידון החזיר קהלים רבים ומגוונים אל ספר התנ"ך.

בזכות מסירותם והתלהבותם של אנשי מינהל חברה ונוער במטה ובמחוזות, הצלחנו לשתף בחידון אלפי שוחרי תנ"ך מכל שכבות הציבור בארץ.

נוכחנו לדעת כי חידון התנ"ך הארצי למבוגרים על כל שלביו הוא כלי מחזיק ברכה לעידוד ההתעניינות, הלימוד והעיון של הציבור בארץ בספר התנ"ך, כבסיס התרבותי של עם ישראל.

מינהל חברה ונוער רואה לו לכבוד למלא שליחות חינוכית נעלה זו, שעיקרה יצירת יחס של אהבה לספר הספרים בלבבות כל שכבות הציבור בארץ. אנחנו בעיצומו של תהליך החזרת עטרה ליושנה בכל מה שנוגע להתעניינות בספר התנ"ך ושקידה על לימודו.

אני מאחלת הצלחה רבה לכל הלוקחים חלק בחידון בשלביו השונים.

בברכה,

טליה נאמן,

מנהלת בפועל,

מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך המחוזי למבוגרים תשע"ח

מבחן קדם פומבי בכתב

החידון הפומבי
תקנון החידון וסדריו

שלי החידון

- א. מבחן קדם פומבי בכתב.
- ב. חידון פומבי: שלב א' - שאלות בעקבות סרטונים.
- שלב ב' - משחק מחשב.
- שלב ג' - שאלה זהה בכתב.

א. מבחן קדם פומבי בכתב

- א. לפני החידון הפומבי יתקיים חידון קדם פומבי בכתב.
- ב. בחידון ישתתפו עד 16 מתמודדים שעלו משלב חידון התנ"ך המחוזי בכתב. במקרים חריגים ולשיקול דעת מטה החידון יעלו 17 מתמודדים לחידון. בכל מקרה לא יעלו יותר מ-17 מתמודדים.
- ג. בחידון מוקדם זה יוכלו המתמודדים לצבור עד סך של 50 נקודות שייזקפו לזכותם בהמשך החידון הפומבי.

שאלות המילואים להכרעה

- א. לאחר המבחן הקדם פומבי בכתב, יענו המתמודדים על מספר שאלות נוספות, שאלות המילואים להכרעה. תוצאות שאלות המילואים יועברו לשופטים לשימוש במקרה הצורך.
- ב. שאלות המילואים לא נחשבות בשקלול הכללי של נקודות הנבחנים במבחן המקדים.
- ג. חבר השופטים יעשה שימוש בתוצאות שאלות המילואים להכרעה בכל אחד משלבי החידון הפומבי, ובכל מצב בו יש שוויון בין מתמודדים ויש להכריע ביניהם.
- ד. שאלות המילואים יכולות לשמש להכרעה בדבר זהות העולים לשלב הבא או בדבר העולים לשלב חידון התנ"ך הארצי למבוגרים.

ב. החידון הפומבי

- א. בחידון הפומבי ישתתפו המתמודדים שעלו משלב החידונים המחוזיים בכתב.
- ב. לרשות המתמודדים תעמודנה הנקודות שצברו במבחן הקדם פומבי בכתב.

שלב ראשון

- א. בשלב זה יוצגו חמישה סרטונים בנושא החידון - מגילת העצמאות.
- ב. לאחר כל סרטון יוצגו שאלות למתמודדים.
- ג. בשלב הראשון תוצג לכל מתמודד שאלה אחת בת שלושה חלקים.
- ד. תשובה נכונה על כל חלק של שאלה תזכה את הנבחן ב-4 נקודות.
- ה. תשובות נכונות על שלושת חלקי השאלה יזכו את הנבחן ב-12 נקודות.
- ו. עם סיום מחזור שאלות זה ירדו כל הנבחנים מהבמה.

שלב שני

- א. בשלב השני ישתתפו עד 8 מתמודדים.
- ב. השופטים ימסרו למנחה את שמות 8 המתמודדים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר, שהם העולים לשלב השני והמנחה יזמין אותם לבמה.
- ג. בשלב זה יוצגו לכל נבחן ארבע שאלות קצרות. תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל ארבע השאלות יזכו את המתמודד במענק (בונוס) של 4 נקודות נוספות. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה עד 24 נקודות.
- ד. הזמן המוקצב למענה על כל ארבע השאלות הוא 60 שניות בלבד.
- ה. השאלות תוצגנה למתמודדים באמצעות משחק מחשב. המחשב יציג לנבחן את השאלה על פי הסדר שנקבע במחשב.
- ו. בתום השלב השני ירדו כל המתמודדים מהבמה. השופטים יסכמו את מספר הנקודות שצבר כל מתמודד ויקבעו את 4-5 העולים לשלב השלישי.

שלב שלישי

- א. בשלב זה תוצג לכל המתמודדים שאלה זהה בכתב.
- ב. המנחה יזמין לבמה את 4-5 העולים לשלב הזה וימסור לכל אחד מהם את השאלון כשהוא הפוך על פניו.
- ג. המנחה יכריז על הזמן העומד לרשות הנבחנים לענות על השאלה ויורה על התחלת מתן התשובות.
- ד. השאלון בשלב השלישי כולל 17 שאלות זהות בכתב. תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את הנבחן ב-2 נקודות. סך הכל בשאלה הזוהיה ניתן לצבור עד 34 נקודות.

- ה. הזמן המוקצב למענה על השאלות הוא 6 דקות בלבד.
- ו. בתום הזמן הקצוב יאסוף המנחה את טופסי התשובות וימסרם לשופטים.
- ז. המנחה יקרא בקול את השאלות ואת התשובות הנכונות.

סדר הצגת השאלות לנבחנים

- א. הנבחנים ישבו על הבמה לפי סדר הא"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל נבחן, יוצב שלט עם שמו (שם פרטי ואחריו שם משפחה) ומקום מגוריו.
- ב. סדר הצגת השאלות לנבחנים יהיה לפי סדר ישיבתם.
- ג. בשלב הראשון, הנבחן יראה את השאלה לראשונה על המצגת תוך כדי שהמנחה יקריא אותה. הנשאל לא יקבל את השאלה בדף לפני הצגתה.
- ד. ענה הנבחן תשובה מלאה על שאלתו, יכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלו תירשמנה בטופס השיפוט, ליד שמו.
- ה. ענה הנבחן תשובה חלקית, יוועץ היושב ראש בחבריו השופטים, ויכריז את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלו תירשמנה בטופס השיפוט, ליד שמו.
- ו. לא ענה הנבחן על השאלה, יכריז היושב ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם הנבחן.

חבר השופטים

- א. חבר השופטים מורכב מהיושב ראש, ולצדו 2-3 שופטים.
- ב. היושב ראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן זכה בהן.
- ג. היושב ראש מפקח על רישום הניקוד ועל סיכום.
- ד. היושב ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
- ה. בעת הצורך, אם הנבחן לא השיב תשובה מלאה, יקרא היושב ראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד בקריאת חלק מהתשובות את חבריו השופטים ואת המנחה.
- ו. היושב ראש יורה למנחה להכריז בסוף החידון את שמות חתן/כלת התנ"ך במחוז והסגנים.
- ז. חבר השופטים דן בין שלב לשלב בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד.
- ח. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
- ט. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

- א. מנהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
- ב. מזמין את המשתתפים ואת חבר השופטים לבמה.
- ג. מזמין את המברכים ודואג לסדר ההופעות האמנותיות.
- ד. קורא את השאלות.
- ה. מכריז את שמו של כל נבחן לפני שמוצגת לו השאלה.
- ו. מכריז את שמות העולים משלב לשלב על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.
- ז. מכריז את שמות החתן / הכלה והסגנים על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

תעודות ופרסים לזוכים

- א. בתום שלושת המחזורים, יוזמנו כל המשתתפים לשבת במקומותיהם על הבמה, ויוענקו להם פרסים ותעודות השתתפות.
- ב. שני הנבחנים בעלי הניקוד הגבוה ביותר יוכתרו כחתן / כלת התנ"ך המחוזי וסגנו/יתו. סדר ההכתרה יהיה מן הסגן לחתן/לכלה.
- ג. בכל מקרה לא יעלו לחידון הארצי יותר מ-2 זוכים. במקרה של ניקוד זהה למקום השני והשלישי ייעשה שימוש בתוצאות שאלות המילואים להכרעה.
- ד. לכל אחד מהזוכים יוענקו התעודה המתאימה ופרסים.
- ה. שני הנבחרים ייצגו את המחוז בחידון התנ"ך הארצי למבוגרים, שיתקיים בחנוכה תשע"ח.

חומר הבחינה

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי למבוגרים תשע"ח יתבסס על הספרים הבאים:

תורה:

בראשית

שמות: פרקים א'-כד', לא'-לד'

ויקרא: פרקים יט', כג'-כה'

במדבר: פרקים י'-ל'

דברים: פרקים כ'-לד'.

נביאים ראשונים:

יהושע: פרקים א'-יא', יד', יז'-יח', כב'-כד'

שופטים

שמואל א'

שמואל ב'

מלכים א'

מלכים ב'

נביאים אחרונים:

ישעיה: פרקים א'-יד', כ'-לה', לח'

ירמיה: פרקים א'-לח'

יחזקאל: פרקים א'-כ', כו'-כח'

יואל

עמוס

עובדיה

יונה

מיכה

חגי

מלאכי

כתובים:

תהילים: פרקים א'-נ'

משלי: פרקים כב'-לא'

איוב: פרקים א'-יד', מב'

שיר השירים

רות

קהלת

אסתר

”

”אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.”

בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו החזנית וקדושתו ומדיניותו, בה חי חיי קוסמוסיות ממלכתית, בה יצר ובסיו תרבות לאומית וכלל-אנושית וחוריש לעולם כולו את ספר החסידים הנצחי.

לאחר שהחלה חקע מאראם בבוח חזקתו שמר לה אמונים בכל ארצות עבר, וזאת וכל ממשלה ומתקנה לשב לארצו ולחדש בתוכה את חזיתו המדינית.

מתוך קשר חסידותי ומסורתי זה חזרו היהודים בכל דור לשב ולהאזין במורשתם העמיקת, ובדורות האחרונים שבו לארצם במונים וחלוצים מעשלים ועמים ושיחיים משמתי חקיו ששטם העברית, בנו כפרים עיריים והקמו ישוב דלי וחולך השקיע על משקו ותרבותו, שחור שלום ומנן עב עמם, במי בית הקדמה לכל חשבי ישראל ונשמו ונשמו לשמאור-ג ממלכתית.

בשנת תרנ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקבל קריאתו של הנחן רחוק המדינה היהודית תאודור הרצל והכריז על זכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצדקת כלפור מיום ב בנובמבר 1917 מאשרה בסנדר מטעם אבר הלגאטום אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר החסידותי שכן חסם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו המלכמי השואה שנחללה על עם ישראל בזמן האחרון. זה הוכרעו לעמם מליכום חידום בארצות הוכיחה מחדש בעליל את ההכרח בפיתוח בעת העם היהודי מחסרי המוכרזת והתפצלת על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תפנה לרווחה את שטחי המוכרזת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שוודת-זכויות בתוך משפחת העמים.

שארית העלייה השנייה, מטעמה הנאצי האיום בארצות ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעסיק לארץ ישראל, על אף כל קשיי מעלה ומכנה ואל ספק לתבוע את זכותם לחיי כבוד, חירות ועמל-ישישים במולדתם.

במלחמת העולם השנייה תרם הישוב העברי בארץ את מלואו לקבל למאבק האומות השוקות חירות ועלום נגד כוחות הרע, הנאצי, ובדרכי חילול ובמאמצו המכלמתי קם לו את זכויותו להגנות עם העמים מייסדי בית המועצות המאוחדות.

ב-29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות ההחלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגבנה מארג-חשבי ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל העמים החדשים מעדס חובך לביצוע ההחלטה. הכריז זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה נתונה להפקעה.

זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדי ברשותו עצמו במדינתו הריבונית.

לפוך נתכנסת אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל ונתוקף זכותנו הטבעית והחסיטורית ועל יסוד ההלכה עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת ג אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם להחוקה שתקבע ע"י ריאספת המועצות הנבחרת לא אחרי מ' באוקטובר 1948 - תשעל מועצת העם כמועצת מדינת זמנית, ומסד חביבוע שלה, מנהלית-דעם, יזווח את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא מלוכה לעליה יהודית ולקביטן גליונה, תשקיע על פיתוח הארץ לשכות, כל תושבות, תהא משותפת עם יסודות החירות, חרדק והשלים לאור חזונום של נציגי ישראל, יקדים שיוון זכויות הברית ומדיט גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין, תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות, ותשקור על הקסומות הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מצבת האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשרת, פעולה עם המוסדות והמצינים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטות ועצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלטונות.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת די לעם היהודי בבטון מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

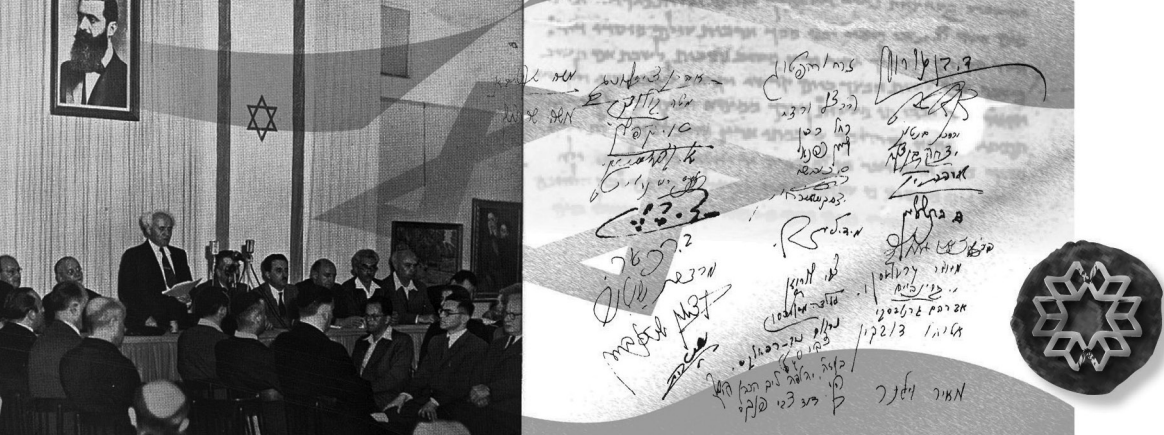
אנו קוראים - גם בתוך התקופת-הדמים הנעקרת עלינו זרז חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולמסל חלקם בבטון המדיט על יסוד אורחות מלמה ושוח ועל יסוד נציגות מלאמה בכל מוסדותיה, חומשים והקבועים.

אנו מושיטים די שלום ושבתות טובה לכל המדינות השכנות ועמיקן וקוראים להם לשותף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי הקטנאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לחרום חלקה במאמץ משותף לקידמת המורה והיטוב כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתחבד סביב הישוב בעליה ובבטון ולעמוד למיטו במערכה הגדולה על העשמת שאיפת החירות למאות ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הנון הותכנסת בתוכנית זידנו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המוכרזת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the document, including names like "משה שרת" and "דוד גורן", and various official seals.

השלב הראשון

שאלות בעקבות סרטונים בנושא: מגילת העצמאות

בשלב זה יוקרנו חמישה סרטונים.
לאחר כל סרטון יוצגו שאלות הקשורות בנושא הסרטון.

לכל מתמודד תוצג שאלה אחת בת שלושה חלקים.
תשובה נכונה על כל חלק תזכה את הנבחן ב-4 נקודות.
תשובות נכונות על שלושת החלקים יזכו את הנבחן ב-12 נקודות.

שאלות 1-3

לאחר שהוגלה
העם מארצו
בכוח הזרוע שמר
לה אמונים בכל
ארצות פזוריו,
ולא חדל מתפילה
ומתקוה לשוב
לארצו ולחדש
בתוכה את חירותו
המדינית.

בארץ ישראל קם העם היהודי, בזה עוצבה דמותו הרוחנית הקדומה והמדינית, בה חי חייו קיומיות ממלכתיות, בה יצר ובסיו תרבות לאומית וכלכלית-חורית לעולם כולו את ספר החסידים הנחמד.

לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע שמר לה אמונים בכל ארצות פזוריו, ולא חדל מתפילה ומתקוה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית.

בשנת תרנ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקבל קריאתו של הנציח רחוק המדינה היהודית תשדורו הרצלי והבריז על זכויות העם היהודי לרקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בארצות כלפיה מיום ב' בנובמבר 1917 מאשרה בסנדר מטעם אבר הכלאומים אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר החסידות שכן חסיד היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הנחמד השואה שנתחלה על עם ישראל בזמן האחרון. בה הזכירנו לשבח מליכנס הדינים בארצות הברית מחדש בעליל את ההכרח בפתרון בעת העתידית מחסור המדינה וההעצמות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תפנה לריווח את שפיר המדינה לכל יהודי ותעניק לשבח היהודי מעמד של אומה שווה לריווח בתוך משפחת העמים.

שארית העלייה שנקלה מהטבח הנאצי האיום בארצות פזוריו ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעמיד לארץ ישראל על אף כל קושי מעשה ומכנה ולא ספק לתבוע את זכותם לחיי כבוד חירות ועצמיות במדינה משל.

במלחמת העולם השנייה תרם חישוב העברי בארץ את מלאכתו למאבק האומות והחירות חירות ועלם נגד כוחות הרוע הנאצי. וברם חילול ובמאמץ המלחמתי קם לו את הזכות להגנות עם העמים מייסדי בית המדינה האחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגבנה מארגן השבוי ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל העמים המודעים מעמד הכח לביצוע ההחלטה. הכריזו זו על האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אחרי שתתן להפקעה.

זוהי זכותו העצמית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדה ברישורו עצמי במדינתו הריבונית.

לפניך נתכנסת אנו חברי מועצת העם נציגי השבוי העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המעשה הבריטי על ארץ ישראל ונתנוק זכותנו העצמית וההיסטורית ועל יסוד ההחלטות עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המעשה, הליכה, אור ליום שבת ו' אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והחוקים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע ע"י יד האספה המכוננת הנבחרת לא אחרי מ' באוקטובר 1948 - תפעל מועצת העם כמועצת מדינת זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, יהיוה את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקליטת גלויה שקיפו על פיתוח הארץ לשבות כל תושביה, ותלא משתתפת על יסודות החירות, חוקה והשלום לאין תחום גם נבאי ישראל, הקים שיוון וכוונתו הברית ומידע מבור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גז, מין, תבונה חושש דת כצפון לשון, תוהך ותרבות, והשומר על הסקומה הקדומה של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מנהל האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשרת ששולה עם המוסדות והאגפים של האומות המאוחדות בהשגות החלטות ועצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת יד לעם היהודי בבנין מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופה הזמנית הנקבעת עלינו דרך חריש - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולשלוט חלקם בבנין המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה על יסוד נציגות מתאמה בכל מסדניה, חומשים והקבועים.

אנו מושיעים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן וקוראים להם לשתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי העצמאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרוע חלקה במאמץ משותף לקידום המורה והענין כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להעניק סיוע חישוב בעליה ובבנין ומעמד למינה במערכה הגדולה על העשמת שאיפת החירות למאות ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותמים בהזמנת זמנית לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and notes at the bottom of the page, including names like "משה סנה" and "דוד גורן", and dates like "15 במאי 1948".

שאלה מס' 1 גלות

הנביא יחזקאל הצטווה לעשות מעשה סמלי כאות לבני ישראל:

"עֲשֵׂה לָךְ פְּלִי גֹלָה [...] וְגִלְיָת מִמְּקוֹמָהּ אֶל מְקוֹם אַחֵר לְעִינֵיהֶם"

א. ציין מעשה סמלי נוסף שהצטווה לעשות בנבואה זו.

ב. מה הייתה מטרת מעשיו של הנביא יחזקאל?

ג. מי הנביא שדיבר על שיבת "גִּלְתִּי יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בְּסֹפֶר־ךָ"?

תשובה

א. הוצאת הכלים, חתירה בקיר, כיסוי הפנים, נשיאת הכלים על הכתף. (מספיק לציין מעשה אחד).

ב. מטרת מעשיו של יחזקאל הייתה לגרום לעם לשאול לפשר מעשיו, ובכך להודיע להם על גלות שארית העם ביהודה: **"כֹּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵן יַעֲשֶׂה לָהֶם בְּגוֹלָה בְּשָׁבִי יֵלְכוּ"** (גם תשובה חלקית מתקבל כנכונה).

ג. הנביא עובדיה.

"וְאַתָּה בֶן אָדָם עֲשֵׂה לָךְ פְּלִי גֹלָה וְגִלְיָת יוֹמָם לְעִינֵיהֶם וְגִלְיָת מִמְּקוֹמָהּ אֶל מְקוֹם אַחֵר לְעִינֵיהֶם אוֹלֵי יִרְאוּ כִּי בֵּית מֶרִי הָמָּה: וְהוֹצֵאתָ כָלֶיךָ כָּכְלִי גֹלָה יוֹמָם לְעִינֵיהֶם וְאַתָּה תֵּצֵא בָּעֶרֶב לְעִינֵיהֶם כְּמוֹצֵאי גֹלָה: לְעִינֵיהֶם חֹתֵר לָךְ בִּקְיָר וְהוֹצֵאתָ בּוֹ: לְעִינֵיהֶם עַל פֶּתַח תֵּשֵׂא בַּעֲלֻטָּה תוֹצִיא פָּנֶיךָ תִּכְסֶּה וְלֹא תִרְאֶה אֶת הָאָרֶץ כִּי מוֹפֶת נִתְּתִיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל: וְאַעֲשֶׂה כֵן כֹּאֲשֶׁר צִוִּיתִי פְּלִי הוֹצֵאתִי כָכְלִי גֹלָה יוֹמָם וּבָעֶרֶב חֹתֵרְתִּי לִי בִּקְיָר בְּיָד בַּעֲלֻטָּה הוֹצֵאתִי עַל פֶּתַח נִשְׂאֹתִי לְעִינֵיהֶם: וְיִהְיֶה דְבַר ה' אֵלַי בַּבֹּקֶר לֵאמֹר: בֶּן אָדָם הֲלֹא אָמְרוּ אֵלַיךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בֵּית הַמֶּרֶץ מָה אַתָּה עֹשֶׂה: אָמַר אֵלַיִהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הַנִּשְׂאִי הַמִּשְׂאָה הַזֶּה בִּירוּשָׁלַם וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָמָּה בְּתוֹכָם: אָמַר אֲנִי מוֹפֶתְכֶם כֹּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵן יַעֲשֶׂה לָהֶם בְּגוֹלָה בְּשָׁבִי יֵלְכוּ: וְהַנִּשְׂאִי אֲשֶׁר בְּתוֹכָם אֶל פֶּתַח יִשְׂאָ בַּעֲלֻטָּה וְיֵצֵא בִּקְיָר יִחְתְּרוּ: לְהוֹצִיא בּוֹ פָּנָיו יִכְסֶּה יַעֲזֹר אֲשֶׁר לֹא יִרְאֶה לַעֲיֹן הוּא אֶת הָאָרֶץ: וּפְרִשְׁתִּי אֶת רִשְׁתִּי עָלָיו וְנִתְּפַשׁ בְּמִצְוֹדָתִי וְהִבֵּאתִי אֹתוֹ בְּכֹלָה אֶרֶץ פְּשָׁדִים וְאוֹתָהּ לֹא יִרְאֶה וְשֵׁם יָמוּת:"

יחזקאל יב' 3-16

"וְגִלְתִּי הַחֹל הַזֶּה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פְּנֻעִים עַד צָרְפַּת וְגִלְתִּי יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בְּסֹפֶר־ךָ יִרְשׁוּ אֶת עָרֵי הַנֶּגֶב:"

עובדיה א' 20

שאלה מס' 2 שמירת אמונים

הכתוב מספר על אדם ששמר אמונים לארצו, שעה שבישר לבנו שהוא עתיד לחזור אליה יחד עם אחיו לאחר תקופה ארוכה בה שהו בנכר:

"הֲנֵה אֲנֹכִי מֵת וְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם"

- א. מי האיש שאמר את הדברים?
- ב. כיצד הבטיח האיש את שיבתו שלו לארץ?
- ג. מי הנביא שכינה את ישראל בדבריו "גוי צדיק שמר אמונים"?

תשובה

- א. יעקב
- ב. יעקב השביע את יוסף שלא יקבור אותו במצרים, אלא יקבור אותו עם אבותיו.
- ג. הנביא ישעיה

"וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם נָא מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ שִׁים נָא יָדָה תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וָאֱמֶת אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם: וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתִי וְנִשְׁאַתָּנִי מִמִּצְרַיִם וְקִבַּרְתָּנִי בְּקִבְרָתָם וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֶעֱשֶׂה כְּדָבָרְךָ: וַיֹּאמֶר הַשֹּׁבֶעָה לִּי וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמֶּטֶה [...]: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֵל יוֹסֵף הֲנֵה אֲנֹכִי מֵת וְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם: וְאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שָׂכָם אֶחָד עַל אַחִיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֹמְרֵי בְּחֶרֶב וּבְקָשָׁתִי"

בראשית מז' 29-31, מח' 21-22

"בַּיּוֹם הַהוּא יוֹשֵׁר הַשִּׁיר הָזֶה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה עִיר עֵז לָנוּ יְשׁוּעָה יִשִּׁית חוֹמוֹת וְחַל: פִּתְחוּ שַׁעְרֵיכֶם וַיָּבֹא גוֹי צָדִיק שִׁמְרֵי אֱמָנִים: יֵצֵר סִמּוֹן תִּצַּר שְׁלוֹם שְׁלוֹם כִּי בָּהּ בְּטוּחַ"

ישעיה כו' 1-3

שאלה מס' 3 תפילה ותקווה

על מלך בישראל מסופר שביקש שתפילת עמו תשָׁמַע גם בהיותם בגלות:

"וְשִׁמְעַת הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבַתְּךָ אֶת תַּפִּלָּתָם וְאֶת תַּחֲנוּנָתָם וְעֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם".

- א. מי המלך?
- ב. באיזה מעמד הוא השמיע את הדברים?
- ג. מי הנביא שניחם את ישראל כשאמר שמחשבות ה' עליהם "מַחְשְׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לָתֵת לָכֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה"?

תשובה

- א. שלמה המלך
- ב. חנוכת בית המקדש / מעמד הכנסת הארון לבית המקדש.
- ג. הנביא ירמיה

"אִזְיָהוּ שָׁלַח שְׁלֹמֹה אֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל רָאשֵׁי הַמִּטּוֹת נְשִׂאֵי הָאֲבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלוֹת אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן: וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֲתָנָיִם בַּחֹג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: וַיָּבֹאוּ כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת הָאֲרוֹן: וַיַּעֲלוּ אֶת אֲרוֹן ה' וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם [...] וַשִּׁבּוּ אֵלָיָהּ כָּל לִבָּם וּבְכָל נַפְשָׁם בְּאָרֶץ אֲבֹתָם אֲשֶׁר שָׁבוּ אֹתָם וְהִתְפַּלְּלוּ אֵלָיָהּ דְּרֹךְ אֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתָּה לְאֲבוֹתָם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בְּנִיתִי לְשִׁמְךָ: וְשִׁמְעַת הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבַתְּךָ אֶת תַּפִּלָּתָם וְאֶת תַּחֲנוּנָתָם וְעֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם:"

מלכים א' ח' 1-50

"כִּי כֹה אָמַר ה' כִּי לִפִּי מָלַאת לִבְבָּל שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וְהִקְמַתִּי עֲלֵיכֶם אֶת דְּבָרֵי הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה: כִּי אֲנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֲשֶׁר אֲנֹכִי חָשַׁב עֲלֵיכֶם נָאִם ה' מַחְשְׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לָתֵת לָכֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה: וְקִרְאתֶם אֹתִי וְהִלַּכְתֶּם וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלַי וְשִׁמְעַתִּי אֲלֵיכֶם"

ירמיה כט' 10-12

שאלות 4-6

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה חתרו היהודים בכל דור לשוב ולהאחז במולדתם העתיקה, ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים וחלוצים, והקימו ישוב גדל והולך השליט על משקו ותרבותו, שחר שולט ומנע על עצמו, מביא ברכת הקידמה לכל חושבי ישראל ונשאו נשמה למשפחת ממשלתם.

בשנת תרנ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקבל קריאתו של הנגיד רחלן קרמון היהודית שתאחד הרצל והבריו על זכויות העם היהודי לרעיונות לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצבעת כלפור מיום ב' בנובמבר 1917 מאשרה במסגרת מטעם אבר הלאומים אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שכן חסם היהודי לבין ארץ ישראל וזכויות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הלאומי השואה שנתחללה על עם ישראל בזמן האחרון. זה הוכרעו לשבח מליטות יהודים בארצות הברית וזכויות מחדש בעליל את ההכרה בפתרון בעת העתידית מחסור המפלגות וההצטרפות על ידי הדיורש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תפנה לריווח את שרי המדינה לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שווה לזכויות בתוך ממשלת המדינה.

שארית העלייה שנתקלה במטבה המצוי האיום בארצות הברית ויהודי ארצות הברית לא חדלו להעביר לארץ ישראל על אף כל קושי, מעיה ומכנה ולא ספק לתבוע את זכותם לחיי כבוד חירות ועליושיות במולדתם.

במלחמת העולם השנייה תרם חישוב העברי בארץ את מלאכתו למאבק האומות והחירות היהודית ושלם נגד כוחות הרוע הנאצי. ובדם חילול ובמאמץ המלחמתי קם לו את הזכות להגנות עם והעמים מייסדי ברית האומות המאוחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עזרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגיעה מארגן תושבי ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל העצרים המדיניים מעד הכך לביצוע ההחלטה. הכריזו זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אחת תחתנה להפקעה.

הזו וכוות העצמית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדה ברישורו עצמו במדינתו הריבונית.

לפוך נתכנסת אנו חברי מועצת העם נציגו הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל ונתווקף וכוותנו העצמית וההיסטורית של יסוד הקמת עזרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הקליה, אור ליום שבת ג' אייר תש"ז 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנהגים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע ע"י יד האספה המכוננת הנבחרת לא אחרי מ' באוקטובר 1948 - תפעל מועצת העם כמועצת מדינה זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, וזוהו את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא מלוכה לנהל יהודית ולקבוע גליונה השקד על פיתוח הארץ לשבות כל תושביה, תהא ממשלתה על יסודת החירות, חופד והשלם לאין חולקם של יבאי ישראל, חקים שיוון וכוות הברית ומדינת מוסר לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין, גבעה חופש דת, כמסוף לשון, חופד ותרבות, והשקד על המסורות הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של ממשלת האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשרת שטולה עם המוסדות והאגפים של האומות המאוחדות בהשגת התכלית העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת יד לעם היהודי בבנין מדינתו ולקבל את מדינת ישראל לתוך ממשלת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופת המנדט הנקבעת עלינו ד"ר חריש - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולמסור חלקם בבנין המדינה על יסוד אורחות מלאה ושואה על יסוד נציגות מתאמה בכל מסודותיה, חופשים והקבועים.

אנו מושימים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמוק וקוראים להם לשתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי הקטנאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף לקידמת המורה והתבונה כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתכבד סביב הישוב בעליה ובבנין ומעמד למינו במערכה הגדולה על העשמת שאיפת החירות למולדת ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותמים בהותמת ידיו לעזרת על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המולדת, בעיר תל אביב, היום הזה ערב שבת ג' אייר תש"ז, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and notes at the bottom of the page, including names like "מ. ס. א. א." and "מ. ס. א. א." and dates like "14/5/48".

שאלה מס' 4 שיבה לארץ

על אישה מסופר ששבה לארצה לאחר תקופה בה שהתה עם משפחתה בנכר, לאחר בשורה ששמעה:

"וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה ... לָשׁוּב אֶל אֶרֶץ יְהוּדָה"

- א. מי האשה?
- ב. מה הייתה הבשורה ששמעה, שבעקבותיה היא חזרה אל ארץ יהודה?
- ג. מי האשה שמנחם נביא בשיבת בניה לגבולם?

תשובה

- א. נעמי
- ב. נעמי שמעה שנפסק הרעב בבית לחם - **"כִּי שָׁמְעָה בְּשׂוּדָה מוֹאָב כִּי פָקַד ה' אֶת עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לֶחֶם לָחֶם"**.
- ג. רחל

"וַתָּקֻם הִיא וְכָלִיתָיָהּ וַתָּשֶׁב מִשׁוּדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בְּשׂוּדָה מוֹאָב כִּי פָקַד ה' אֶת עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם: וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כְלֹוֹתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בְּדֶרֶךְ לָשׁוּב אֶל אֶרֶץ יְהוּדָה"

רות א' 6-7

"כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רַחֵל מִבֶּכֶה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנְהָ לְהַנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנּוּ: כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלֶךָ מִבֶּכִי וְעֵינֶיךָ מִדִּמְעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לַפְּעֻלָּתְךָ נָאִם ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב: וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ נָאִם ה' וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם:"

ירמיה לא' 14-16

שאלה מס' 5 הפרחת השממה ויישוב הארץ

נביא התבקש לקנות שדה בארץ בעת מצור, כאות להפרחת השממה העתידית:

"וְנִקְנָה הַשָּׂדֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים שְׁמָמָה הִיא מֵאִין אָדָם וּבְהֶמָּה [...]"

א. מי הנביא?

ב. אילו פעולות נוספות עשה הנביא במעמד זה? (ציין לפחות פעולה אחת)

ג. מי הנביא שניחם את העם כשאמר **"וּבְנוּ עָרִים וְשָׂמוֹת וַיָּשְׁבוּ וְנָטְעוּ כִרְמִים וְשָׂתוּ אֶת יַיִנָם"**?

תשובה

א. הנביא ירמיה

ב. ירמיה כתב בספר, חתם, העיד עדים, שקל את הכסף במאזניים, ציווה על ברוך לשמור את ספר המקנה ואת ספר הגלוי בכלי חרש. (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה).

ג. הנביא עמוס

"וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הִנֵּה דָבָר ה' אֵלַי לֵאמֹר: הִנֵּה חֲנַמְאֵל בֶּן שֹׁלֵם דִּדְךָ בָּא אֵלַיָּה לֵאמֹר קִנֵּה לְךָ אֶת שָׂדֵי אֲשֶׁר בַּעֲנֻתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפָּט הַגְּאֻלָּה לְקִנּוֹת: וַיָּבֹא אֵלַי חֲנַמְאֵל בֶּן דָּדִי כְּדִבְרֵי ה' אֵל חֲצֵר הַמִּטְרָה וַיֹּאמֶר אֵלַי קִנֵּה נָא אֶת שָׂדֵי אֲשֶׁר בַּעֲנֻתוֹת אֲשֶׁר בָּאָרֶץ בְּנִימִין כִּי לְךָ מִשְׁפָּט הַיְרֻשָּׁה וְלֹךְ הַגְּאֻלָּה קִנֵּה לְךָ וְאָדַע כִּי דָבָר ה' הוּא: וְאִקְנָה אֶת הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן דָּדִי אֲשֶׁר בַּעֲנֻתוֹת וְאִשְׁקָלָה לּוֹ אֶת הַכֶּסֶף שִׁבְעָה שִׁקְלִים וְעֶשְׂרֵה הַכֶּסֶף: וְאָכְתָּב בְּסֵפֶר וְאָחַתָּם וְאָעִיד עֲדִים וְאִשְׁקָל הַכֶּסֶף בְּמֵאזְנִים: וְאָקַח אֶת סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת הַחֲתוּם הַמִּצְוָה וְהַחֲקִים וְאֵת הַגְּלוֹי: וְאָתַן אֶת הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֶל בְּרוּךְ בֶּן נִרְיָה בֶּן מַחְסִיָּה לְעִינֵי חֲנַמְאֵל דָּדִי וְלְעִינֵי הָעֲדִים הַכֹּתְבִים בְּסֵפֶר הַמִּקְנָה לְעִינֵי כָל הַיְּהוּדִים הַיֹּשֵׁבִים בְּחֲצֵר הַמִּטְרָה: וְאָצְוָה אֶת בְּרוּךְ לְעִינֵיהֶם לֵאמֹר: כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְקֹחַ אֶת הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה אֶת סֵפֶר הַמִּקְנָה הַזֶּה וְאֵת הַחֲתוּם וְאֵת סֵפֶר הַגְּלוֹי הַזֶּה וְנָתַתָּם בְּכָלִי חֲרֹשׁ לְמַעַן יַעֲמִדוּ יָמִים רַבִּים"

ירמיה לב' 6-14

"וְשָׁבְתִי אֶת שְׁבוֹת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבְנוּ עָרִים וְשָׂמוֹת וַיָּשְׁבוּ וְנָטְעוּ כִרְמִים וְשָׂתוּ אֶת יַיִנָם וְעָשׂוּ גִזְזִים וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיָּהֶם: וְנָטְעֵתִים עַל אֲדָמָתָם וְלֹא יִנְתָּשׁוּ עוֹד מֵעַל אֲדָמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם אָמַר ה' אֱלֹהֵיהֶם:"

עמוס ט' 14-15

שאלה מס' 6 שפה

הכתוב מספר על קבוצת אנשים מיהודה שביקשה מאדם נוכרי לדבר אליהם בשפה זרה:

"דַּבֵּר נָא אֶל עַבְדֶּיךָ אֲרָמִית [...] וְאֶל תְּדַבֵּר עִמָּנוּ יְהוּדִית"

- א. מי האיש הנוכרי?
- ב. מדוע הוא התבקש לא לדבר ביהודית?
- ג. מי הנביא שניבא על לשון מתוקנת בעתיד העם: **"וּלְשׁוֹן עַלְגִּים תִּמְהַר לְדַבֵּר צָחוֹת"**?

תשובה

- א. רבשקה, שליח מלך אשור
- ב. הוא התבקש לא לדבר ביהודית כדי שהעם אשר על החומה לא יבין את דבריו, מתוך רצון לשמור על מורל בקרב העם.
- ג. הנביא ישעיה

"וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶת תִּרְתָּן וְאֶת רַב סָרִיס וְאֶת רַב־שָׁקָה מִן לְכִישׁ אֶל הַמֶּלֶךְ חֲזַקְיָהוּ בְּחִיל כְּבֹד יְרוּשָׁלַם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲמֵדוּ בְּתַעֲלַת הַבֵּרֶכָה הָעֲלִיּוֹנָה אֲשֶׁר בְּמִסְלַת שִׁדָּה כּוֹבֵס: וַיִּקְרָאוּ אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֵּצֵא אֱלֹהֵם אֱלִיקִים בֶּן חֲלֻקָּהוּ אֲשֶׁר עַל הַבֵּית וְשִׁבְנָה הַסֹּפֶר וַיּוֹאֲחַ בֶּן אֶסָף הַמִּזְכִּיר: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם רַב־שָׁקָה אֲמָרוּ נָא אֶל חֲזַקְיָהוּ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר מָה הַבְּטָחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בְּטַחַת: אֲמָרָתָ אָךְ דְּבַר שְׁפָתַיִם עֲצָה וּגְבוּרָה לְמַלְחָמָה עֲתָה עַל מִי בְּטַחַת כִּי מֵרַדְתָּ בִּי: [...] וַיֹּאמֶר אֱלִיקִים בֶּן חֲלֻקָּהוּ וְשִׁבְנָה וַיּוֹאֲחַ אֶל רַב־שָׁקָה דְּבַר נָא אֶל עַבְדֶּיךָ אֲרָמִית כִּי שְׁמַעִים אֲנַחְנוּ וְאֶל תְּדַבֵּר עִמָּנוּ יְהוּדִית בְּאֲזְנֵי הָעָם אֲשֶׁר עַל הַחֹמָה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם רַב־שָׁקָה הֲעַל אֲדֹנֶיךָ וְאֵלֶיךָ שְׁלַחְנִי אֲדֹנִי לְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲלֹא עַל הָאֲנָשִׁים הַיֹּשְׁבִים עַל הַחֹמָה לֵאמֹר אֶת צוֹאֲתָם וְלִשְׁתּוֹת אֶת מִימֵי רַגְלֵיהֶם עִמָּכֶם: וַיַּעֲמֵד רַב־שָׁקָה וַיִּקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל יְהוּדִית וַיְדַבֵּר וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּ דְּבַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר:"

מלכים ב' יח' 28-17

"וְלֹא תִשְׁעִינָה עֵינֵי רֵאִים וְאֲזְנֵי שְׁמַעִים תִּקְשְׁבֶנָּה: וּלְבָב נִמְהָרִים יִבְּיוּ לְדַעַת וּלְשׁוֹן עַלְגִּים תִּמְהַר לְדַבֵּר צָחוֹת: לֹא יִקְרָא עוֹד לְנָבֵל נָדִיב וּלְכִילִי לֹא יֹאמַר שׁוֹעַ"

ישעיה לב' 3-5

שאלות 7-9

שארית הפליטה שניצלה
מהטבח הנאצי האיום
באירופה ויהודי ארצות
אחרות לא חדלו להעפיל
לארץ-ישראל, על אף כל
קושי, מניעה וסכנה, ולא
פסקו לתבוע את זכותם
לחיי כבוד, חירות ועמל-
ישרים במולדת עמם.

בארץ-ישראל קם העם היהודי, בח עוצבה דמוית הרוחניות הקדושה והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר בכסו תרבות לאומיים וכלכליים וחיים לעולם כולו את ספר החיים הנצחי.

לאחר שהחלה העם מארצו בכות דורות, שמר לח אמונים בכל ארצות עוורו, ולא חדל מתפלה ומתקווה לשבו לארצו ולחדש בתוכה את חירות המדינות.

מתוך קשר חסותי ומסורתי זה התרו היהודים בכל דור לשבו ולהאריך מולדתם העמיקה, ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים וחלוצים טעונים עצמים ושיחיים משמתי הקיו שפטים העברית, בנו כפרים וקריים והקמו ישוב גדל וחולך השליט על משקו והתרבות, שהיה שולט ומגן על עצמו, במה ביבתי הקדימה לכל חושבי ישראל ונשאו ונשאו למשפחת ממלכתית.

בשנת תרנ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקבל קריאתו של העם לרצון הקדמה היהודית תאודור הרצל והכריז על זכויות העם היהודי לרקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בארצות כלפור מיס ב' בנובמבר 1917 ואשרה בסנדר טעום אבר הכלומים, אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר החסותי שכן חסם היהודי לבין ארץ-ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו העלמם השואה שנתחלה על עם ישראל בזמן האחרון. בה הוכרעו לשבח מליטים יהודים בארצות הוכיחו מחדש בעלי את ההכרח בפתרון בעת העם היהודי מחסור המולדת והעצמאות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ-ישראל אשר תפנה לרווחה את שרי המולדת לכל יהודי ותעניק לשב חירות מעמד של אומה שווה וזכויות בתוך משפחת העמים.

שארית הפליטה שניצלה מהטבח הנאצי האיום בארצות ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעפיל לארץ-ישראל על אף כל קושי, מניעה וסכנה ולא פסקו לתבוע את זכותם לחיי כבוד, חירות ועמל-ישרים במולדת עמם.

במלחמת העולם השנייה תרם חישוב העברי בארץ את מלאותיו למאבק האומות והחירות, חירות ושלום נגד כוחות הרוע הנאצי, ובכך חיילי ובמאמץ המלחמתי קם לו את הזכות להגנות עם העמים מייסדי ברית האומות האחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, העצרת הגבנה מארג-הושבי ארץ-ישראל לאחוז בעצמם בכל העמים המודרניים מעד הכך לביצוע החלטה. הכריזו זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אחת תחתנה להפקה.

חיי כבוד והעמית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדי בירשות עמם במדינתו הריבונית.

לפניך נתכנסתו אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ-ישראל ונתווקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטות עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהשל מרגע סיום המנדט, תלכה, אור ליום שבת ג' אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע ע"י האספה המכוננת הנבחרת לא אחרי מ' באוקטובר 1948 - תשעל מועצת העם כמקצועת מדינת זמנית, ומסד הביצוע שלה, מהלכה העם, יהיה את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקליטת גלויות הקשור על פיתוח הארץ לשבות כל תושביה, ותא משותפת על יסודות החירות, חופק והשלום לצון חלוצים שבאי ישראל, הקים שיוון וכוחות הברית ומדינת מבור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גז, מין, גבעה חפשי דת כמספן לשון, תווקף והרבות, והשומר על הסקסמורת הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מכלל האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשרק שטולה עם המוסדות והאמצעים של האומות המאוחדות בהשמת החלטת העצרת מיס 29 בנובמבר 1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ-ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת די לעם היהודי בבטן מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופת-המנדט הקצרה- עליו זרז חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולשלוט חלקם בבטן המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה על יסוד נציגות מתאמה בכל מסדוניה, חופנים והקבועים.

אנו מושרים די שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמקן וקוראים להם לשתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי הקטנאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף לקדמת המורה והיבט כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להעביר סביב הישוב בעליה ובבטן ומעמד למיטו במערכה הגדולה על העשמת שאיפת החירות לגאולה ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותמים בהזמנת ודינו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת ג' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and notes in Hebrew, including names like "משה שרת", "דוד גורן", and "אוריאל", with dates and other markings.

שאלה מס' 7 שארית ופליטה

הכתוב מספר על אדם שדיבר דברי נחמה לקבוצת אנשים כדי להרגיעם:

"וַיִּשְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לְשׁוּם לָכֶם שְׂאֵרִית בְּאֶרֶץ וּלְהַחְיֹת לָכֶם לַפְּלִיטָה גְדֹלָה"

- א. מי האיש?
- ב. מדוע היה צורך להרגיע את האנשים?
- ג. מי ניחם שבהר ציון ובירושלים תהיה פליטה "ובשרידים אשר ה' קרא"?

תשובה

- א. יוסף
- ב. יוסף הרגיע את אחיו כי הם נבהלו מפניו. האחים חששו שיוסף ינקום בהם על כל מה שעשו לו.
- ג. הנביא יואל

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא יָכְלוּ אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר מִכְרַתֶּם אֹתִי מִצְרֵימָה: וְעַתָּה אֵל תַּעֲצְבוּ וְאֵל יַחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מִכְרַתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי לְמַחִיָּה שְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם: כִּי זֶה שְׁנַתִּים הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאֶרֶץ וְעוֹד חֲמִשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ וְקָצִיר: וַיִּשְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לְשׁוּם לָכֶם שְׂאֵרִית בְּאֶרֶץ וּלְהַחְיֹת לָכֶם לַפְּלִיטָה גְדֹלָה: וְעַתָּה לֹא אֲתֶם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׁימֵנִי לָאֵב לַפְּרָעָה וּלְאֲדוֹן לְכָל בֵּיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם:"

בראשית מו' 8-1

"וְהָיָה כָּל אֲשֶׁר יִקְרָא בְּשֵׁם ה' יִמָּלֵט כִּי בָהֶר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם תִּהְיֶה פְּלִיטָה כְּאֲשֶׁר אָמַר ה' וּבְשָׂרִידִים אֲשֶׁר ה' קָרָא"

יואל ג' 5

שאלה מס' 8 העפלה לארץ

על קבוצת אנשים מסופר שעלו לארץ בחוזקה למרות איסור שהוטל עליהם:

"וַיַּעֲפְלוּ לְעֵלוֹת אֶל רֹאשׁ הָהָר"

- א. כיצד הסבירו האנשים את רצונם לעלות לארץ?
- ב. מה אירע לאנשים שעלו?
- ג. השורש ע.פ.ל בא לציין בין היתר מקום גבוה וחזק. מי הנביא שאמר: **"וְאַתָּה מְגִדֵּל עֶדֶר עֹפֵל בַּת צִיּוֹן?"**

תשובה

- א. האנשים רצו לעלות לארץ בעקבות חטא המרגלים, בו הוציאו המרגלים את דיבת הארץ רעה. לאחר החטא, הם רצו להוכיח את רצונם לעלות לארץ.
- ב. האנשים שעלו הוכו על ידי העמלקים והכנענים היושבים בהר.
- ג. הנביא מיכה

"וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּאֲפְלוּ הָעָם מֵאֵד: וַיִּשְׁכְּמוּ בַּבֹּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל רֹאשׁ הָהָר לֵאמֹר הִנֵּנוּ וְעַלִּינוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי חָטֵאנוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לָּמָּה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת פִּי ה' וְהוּא לֹא תַצְלַח: אֵל תַּעֲלוּ כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִגָּפוּ לִפְנֵי אֵיבֵיכֶם: כִּי הָעַמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וַנִּמְלֹתֶם בְּחָרֶב כִּי עַל כֵּן שָׁבַתֶּם מֵאַחֲרֵי ה' וְלֹא יִהְיֶה ה' עִמָּכֶם: וַיַּעֲפְלוּ לְעֵלוֹת אֶל רֹאשׁ הָהָר וְאַרְזֹן בְּרִית ה' וּמֹשֶׁה לֹא מָשׁוּ מִקִּרְבֵּי הַמַּחֲנֶה: וַיִּדְדֵּם הָעַמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּהָר הַהוּא וַיִּכּוּם וַיִּכְתּוּם עַד הַחֲרָמָה:"

במדבר יד' 39-45

"וְאַתָּה מְגִדֵּל עֶדֶר עֹפֵל בַּת צִיּוֹן עֲדִיף תֵּאָתֶה וּבָאָה הַמַּמְשִׁלָּה הָרִאשׁוֹנָה מִמְּלַכֶּת לְבַת יְרוּשָׁלַם: עֲתָה לָמָּה תִרְיַעִי רַע הַמֶּלֶךְ אֵין בּוֹ אִם יוֹעֲצָה אָבֵד כִּי הִחֲזִיקָה חֵיל פִּיּוּלָדָה:"

מיכה ד' 8-9

שאלה מס' 9 'עמל ישרים'

המילה 'עמל' הוזכרה בפי איש נכרי שביקש לקלל את ישראל, ונמצא מברך:

"לא הִבִּיט אֶן בִּיעֶקֶב וְלֹא רָאָה עֲמֹל בִּישְׂרָאֵל",

וכן המילה 'ישרים', כשבִּיקֵשׁ: **"תָּמֹת נַפְשִׁי מִזֹּת יִשְׂרָיִם".**

א. מי האיש?

ב. על-ידי מי נשכר האיש לקלל את ישראל?

ג. באיזה ספר בוטא הרעיון: **"כִּי אָדָם לְעֲמֹל יוֹלֵד"**?

תשובה

א. בלעם בן בעור

ב. בלעם נשכר על-ידי בלק מלך מואב לקלל את ישראל.

ג. בספר איוב

"וַיֵּשֶׁם ה' דְּבַר בְּפִי בִלְעָם וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל בָּלַק וְכֹה תִדְבֹּר: וַיָּשֶׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נֹצֵב עַל עֲלֹתוֹ הוּא וְכָל שָׂרֵי מוֹאָב: וַיֵּשָׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר מִן אֲרָם יִנְחֲנִי בָלַק מֶלֶךְ מוֹאָב מִזֹּאֵב מִהַרְרֵי קָדֶם לְכֹה אֶרֶץ לִי יַעֲקֹב וּלְכֹה זַעֲמָה יִשְׂרָאֵל: מָה אֶקֶב לֹא קִבֵּה אֶל וּמָה אֲזַעֵם לֹא זַעַם ה': כִּי מֵרֹאשׁ צָרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגִּבְעוֹת אֲשׁוּרָנּוּ הֵן עִם לְבָדָד יֹשֶׁכֶן וּבְגוֹזִים לֹא יִתְחַשֵּׁב: מִי מִנֵּה עֶפֶר יַעֲקֹב וּמִסֹּפֶר אֶת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל תָּמֹת נַפְשִׁי מִזֹּת יִשְׂרָיִם וְתֵהִי אַחֲרִיתִי כְּמֹהוּ: וַיֹּאמֶר בָּלַק אֶל בִּלְעָם מָה עֲשִׂיתָ לִּי לְקֹב אֵיבִי לְקַחְתִּיהָ וְהִנֵּה בִּרְכָתָהּ בָּרָךְ: [...] וַיֵּשָׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר קוּם בָּלַק וּשְׁמַע הַאֲזִינָה עָדִי בְּנֹ צֶפֶר: לֹא אִישׁ אֶל יִכְזָב וּבֶן אָדָם וַיִּתְנַחֵם הֵהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה וְדִבֶּר וְלֹא יִקְיָמָנָה: הִנֵּה בָרָךְ לְקַחְתִּי וּבִרְךָ וְלֹא אֲשִׁיבָנָה: לֹא הִבִּיט אֶן בִּיעֶקֶב וְלֹא רָאָה עֲמֹל בִּישְׂרָאֵל ה' אֱלֹהָיו עֲמוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ: אֵל מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם כְּתוּעַפֶת רֹאם לוֹ: כִּי לֹא נָחַשׁ בִּיעֶקֶב וְלֹא קָסַם בִּישְׂרָאֵל כְּעַתָּה יֹאמֶר לַיעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מָה פָּעַל אֵל: הֵן עִם כָּלְבִיָּא יָקוּם וּכְאִרִּי יִתְנַשֵּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכֵל טָרֶף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה: וַיֹּאמֶר בָּלַק אֶל בִּלְעָם גַּם קֹב לֹא תִקְבְּנוּ גַם בָּרָךְ לֹא תִבְרַכְנוּ:"

במדבר כג' 5-26

"כִּי לֹא יֵצֵא מִעֶפֶר אֶן וּמֵאֲדָמָה לֹא יִצְמַח עֲמֹל: כִּי אָדָם לְעֲמֹל יוֹלֵד וּבְנֵי רֶשֶׁף יִגְבִּיֵהוּ עוֹף: אוֹלָם אֲנִי אֲדַרְשׁ אֶל אֵל וְאֶל אֱלֹהִים אֲשִׁים דְּבָרְתִּי:"

איוב ה' 6-8

שאלות 10-12

מדינת ישראל תהא פתוחה
לעליה יהודית ולקניבון
גלויות; תשקוד על פיתוח
הארץ לטובת כל תושביה;
תהא מושתתת על יסודות
החירות, הצדק והשלום
לאור הזונם של נביאי
ישראל.

בארץ ישראל קם העם היהודי, בח עוצבה דמוית הרוחניות
הדתית והמדינית, בה חי חי קוממיות ממלכתית, בה יצר בכסו תרבות
לאומית וכלל-אנושית וחוריש לעולם כולו את ספר החסידים הנחמד.

לאחר שהחלה העם מארצו בכות דורות, שמר לח אמונים בכל ארצות
שווריו, ולא חדל מתפלה ומתקווה לשבט לארצו ולחדש בתוכה את חירותו
המדינית.

מתוך קשר חסידותי ומסורתי זה התור היהודים בכל דור לשבט ולחאדורו
במורשתם העמיקת, ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים וחלוצים-
משפילים צענים ופועלים עמיתים, והיו שפועם העברית, בנו כפרים וקריים
והקמו ישוב גדל וחולק השליט על משקם והתרבות, שחרר שטחים ומגן עד
עצמן, במא יביח הקדימה לכל חושבי ישראל ונשאו ומשורר-לשונות-
ממלכתיות.

בשנת תרצ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקבל קריאתו של הנגיד רחל
המדינה היהודית תשקוד והרצל והבריו על זכות העם היהודי לתקומה
לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בארצות כלפני מיום ב' בנובמבר 1917 ואשרה במסגרת מטעם
אבר הכלאומים, אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר החסידות שכן חסם
היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו המלא
השואה עתה חלה על עם ישראל בזמן האחרון, בה הוכרעו לשבח מיליונים
היהודים בארצות הברית מחדש בעליל את ההכרח בפתרון בעת העם היהודי
מחסור המזון וההעפלות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל
אשר תפנה לרווחה את שרי המדינות לכל יהודי ותעניק לעם היהודי
מעמד של אומה שווה לזכויות בתוך משפחת העמים.

שארית העליה, שנקלעה מחדש האצו האיום בארצות היהודי ארצות
אחרות לא חדלו להעביר לארץ ישראל, על אף כל קושי, מעשה ומכנה, ולא
ספק לתבוע את זכותם לחי כבוד חירות ועמליות-ישראלים במדינתם.

במלחמת העולם השנייה תרם חישוב העברי בארץ את מלאותיו לקראת
האומות והחירות, חירות ושלום נגד כוחות הרוע הנאצי, ובדם חילול
ובמאמץ המלחמתי קם לו את הזכות להגנות עם והעמים מייסדי בית
האומות והאחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות והאחדות החלטה המחייבת
הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגבנה מארג-תושבי
ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל העצרים המדיניים מעד הכך לביצוע
ההחלטה. הכריזו זו של האומות והאחדות בזכות העם היהודי להקים את
מדינתו אינה נתנת להפקעה.

זוהי זכותו העמיתית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדי ברישות
עצמי במדינתו הריבונית.

לפניך נתכנסתו אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי
והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל
וזתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד ההלכה-
עצרת האומות והאחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת
מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהשל מרגע סיום המנדט, הליכה, אור ליום שבת-ו'
אמר תש"ז 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנהגים והחריזים
של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע ע"י יד האספה המכוננת הנבחרת
לא אחר מ' באוקטובר 1948 - תשעל מועצת העם כמקצועת מדינת-
זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, יזווח את הממשלה הזמנית
של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקניבון גלויות-
תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה, תהא מושתתת על
יסודות החירות, הצדק והשלום לצון חלוצים ובני ישראל, הקים
שווקים וכויות חברתי ומדיני מבור, לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גז, מין,
תבונה חושש דת, כמספר לשון, תוהך ותרבות, והשקור על המסמכות
הקדומים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מנהל-
האומות והאחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשרת שטולה עם המוסדות והאגפים
של האומות והאחדות בהשגות החלטות ועצרת מיום 29 בנובמבר
1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות והאחדות, לתת יד לעם היהודי בבנין
מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופת-המנדט והעקבות עלינו דרך-
חריש - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום
ולשלוט חלקם בבנין המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה ועל יסוד
נציגות מתאמה בכל מסדניה, חומשים והקבועים.

אנו מושרים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות
ועמיקן וקוראים להם לשותף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי
העצמאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף
לקידמת המורה והתבונה כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להעניק סביבה
הישוב בעליה ובבנין ומעמד למינה במערכה הגדולה על העשמת
שאיפת החירות למאות ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותמים בהותמת וידנו
לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית-
על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת
ה' אייר תש"ז, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and dates in Hebrew, including names like "משה שרת", "דוד גורן", and dates like "15 במאי 1948".

שאלה מס' 10 השלום לאור חזון הנביאים

הנביא ישעיהו תיאר מציאות של שלום עתידי באחרית הימים כשאמר:

"לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה"

- א. הנביא מתאר שני כלי מלחמה שיהפכו לכלי עבודה באחרית הימים. מהם כלי המלחמה?
- ב. לאילו כלי עבודה יהפכו כלי המלחמה?
- ג. מי הנביא שתיאר את המציאות של שלום עתידי בישיבה ללא פחד כשאמר: **"וְיָשְׁבוּ אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ וְאֵין מַחְרִיד?"**

תשובה

- א. כלי המלחמה: חרבות, חניתות.
- ב. כלי המלחמה יהפכו לאתים ולמזמרות: **"וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתֵם לְאֵתִים וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמוֹרוֹת"**.
- ג. הנביא מיכה.

"וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הָרַבִּי ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם: וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנַעֲלָה אֵל הָרַבִּי ה' אֵל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וִירְגוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכְּהָ בְּאַרְחֵהֶם כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדָבָר ה' מִירוּשָׁלַם: וְשִׁפְטוּ בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתֵם לְאֵתִים וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמוֹרוֹת לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה:"

ישעיה ב' 4-1

"וְיָשְׁבוּ אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ וְאֵין מַחְרִיד וְאֵין מַחְרִיד כִּי פִי ה' צִבְאוֹת דִּבֶּר: כִּי כָל הָעַמִּים יִלְכּוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וְאֶנְחֲנוּ גִלּוֹ בְשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:"

מיכה ד' 4-5

שאלה מס' 11 הצדק לאור חזון הנביאים

הנביא ירמיה הוכיח בחריפות מלך ממלכי יהודה שנהג בחוסר צדק:

"הוֹי בְּנֵה בֵּיתוֹ בְּלֹא צֶדֶק וְעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בְּרִיעָהוּ יַעֲבֹד חֲנָם וּפְעָלוֹ לֹא יִתֵּן לוֹ"

א. מיהו המלך אותו מוכיח הנביא?

ב. מה העונש שמנבא הנביא למלך יהודה?

ג. מי ביטא את חשיבות הצדק בפסוק: **"פֶּתַח פִּיךָ שֹׁפֵט צֶדֶק וְדִין עֲנִי וְאֲבִיוֹן"**?

תשובה

א. יהויקים מלך יהודה

ב. העונש שמנבא ירמיהו ליהויקים: לא יספדו לו, ויקבר ב"קבורת חמור" - קבורה משפילה ומבזה, גופתו תושלך בשערי ירושלים. (גם תשובה חלקית תתקבל כנכונה).

"לֹא יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אָחִי וְהוּא אָחוֹת לֹא יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אָדוֹן וְהוּא הֹדָה: קְבוּרַת חֲמֹר יִקְבֹּר סָחוּב וְהִשְׁלָךְ מִהַלְאָה לְשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם". (המתמודד לא נדרש לצטט במדויק מהכתוב).

ג. שלמה בספר משלי. (יתקבל גם: **לְמוֹאֵל**).

"הוֹי בְּנֵה בֵּיתוֹ בְּלֹא צֶדֶק וְעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בְּרִיעָהוּ יַעֲבֹד חֲנָם וּפְעָלוֹ לֹא יִתֵּן לוֹ: הָאֲמֹר אֲבִנָּה לִי בֵּית מִדּוֹת וְעֲלִיּוֹת מְרוֹחִים וְקָרַע לוֹ חִלּוּנֵי וְסָפוֹן בְּאֶרֶץ וּמִשׁוֹחַ בְּשִׁשִּׁיר: הַתְּמָלָךְ כִּי אָתָּה מִתְחַרֵּה בְּאֶרֶץ אֲבִיךָ הֲלֹא אֲכַל וְשָׂתָה וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה אִם טוֹב לוֹ: הֵן דִּין עֲנִי וְאֲבִיוֹן אִם טוֹב הֲלֹא הִיא הִדְעָתָ אֵתִי נָאִם ה': כִּי אֵין עֵינֶיךָ וְלִפְנֵי כִּי אִם עַל בְּצַעֲךָ וְעַל דָּם הַנָּקִי לְשֹׁפוֹךְ וְעַל הָעֵשֶׂק וְעַל הַמְרוּצָה לַעֲשׂוֹת: לָכֵן כֹּה אָמַר ה' אֵל יִהוּיָקִים בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אָחִי וְהוּא אָחוֹת לֹא יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אָדוֹן וְהוּא הֹדָה: קְבוּרַת חֲמֹר יִקְבֹּר סָחוּב וְהִשְׁלָךְ מִהַלְאָה לְשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם:"

ירמיה כב' 13-19

"דְּבַרִּי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשְׁאֵל אֲשֶׁר יִסְרָתוֹ אֲמוֹ: [...]: פֶּתַח פִּיךָ לְאֵלִים אֵל דִּין כָּל בְּנֵי חִלּוּרִי: פֶּתַח פִּיךָ שֹׁפֵט צֶדֶק וְדִין עֲנִי וְאֲבִיוֹן:"

משלי לא' 1-9

שאלה מס' 12

החירות לאור חזון הנביאים

בתנ"ך אנו לא מוצאים את המילה חירות, אך מופיעה מילה עם משמעות דומה - 'דרור'.

הכתוב מספר על מעשה ברית של העם לשחרר את עבדיהם ולקיים צו התורה:

"וַתָּשֻׁבוּ אַתֶּם הַיּוֹם וַתַּעֲשׂוּ אֶת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ"

א. מיהו מלך יהודה בתקופה זו?

ב. מהו המעשה הסמלי שנעשה לקיום הברית?

ג. מי ביטא את הרעיון שלאחר המיתה לא יהיו הבדלי מעמדות כשאמר: **"קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדניו?"**

תשובה

א. צדקיהו מלך יהודה

ב. המעשה הסמלי שנעשה הוא כריתת עגל לשניים ומעבר בין בתריו.

ג. איוב

"וַתָּשֻׁבוּ אַתֶּם הַיּוֹם וַתַּעֲשׂוּ אֶת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ וַתִּכְרְתוּ בְרִית לִפְנֵי בַּיִת אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו: וַתָּשֻׁבוּ וַתַּחֲלֹלוּ אֶת שְׁמִי וַתָּשֻׁבוּ אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת שִׁפְחָתוֹ אֲשֶׁר שִׁלַּחְתֶּם חֲפָשִׁים לְנַפְשָׁם וַתִּכְבְּשׁוּ אֹתָם לְהִיּוֹת לָכֶם לַעֲבָדִים וּלְשִׁפְחוֹת: [...] וְנָתַתִּי אֶת הָאֲנָשִׁים הָעֲבָרִים אֶת בְּרַתִּי אֲשֶׁר לֹא הִקִּימוּ אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרְתוּ לִפְנֵי הָעֵגֹל אֲשֶׁר כָּרְתוּ לְשָׁנִים וַיַּעֲבְדוּ בֵּין בְּתָרְיוֹ: שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַם הַסָּרִסִּים וְהַפְּהָגִים וְכָל עַם הָאָרֶץ הָעֲבָרִים בֵּין בְּתָרֵי הָעֵגֹל: [...] וְאֵת צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֵת שָׂרָיו אֲתָן בְּיַד אִיבֵיהֶם וּבְיַד מִבְקָשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל הָעֲלִים מֵעֲלֵיכֶם:"

ירמיה לד' 15-21

"שֵׁם רָשָׁעִים חָדְלוּ רָגַז וְשֵׁם יְנוּחוֹ יִגְעִי כַח: יַחַד אֲסִירִים שְׂאֲנָנוּ לֹא שָׁמְעוּ קוֹל נִגְשׁ: קָטָן וְגָדוֹל שֵׁם הוּא וְעָבַד חֲפָשִׁי מֵאֲדָנָיו: לָמָּה יִתֵּן לַעֲמֹל אוֹר וְחַיִּים לַמָּרִי נָפֵשׁ:"

איוב ג' 17-20

שאלות 13-15

אנו מושיטים יד שלום
ושכנות טובה לכל המדינות
השכנות ועמיהן, וקוראים
להם לשיתוף פעולה
ועזרה הדדית עם העם
העברי העצמאי בארצו.

בארץ ישראל קם העם היהודי, בח עוצבה דמוית הרוחניות הקדושה והמדינית, בה חי חי קוממיות ממלכתית, בה יצר בכסו תרבות לאומית וכלל-אנושית וחריש לעולם כולו את ספר החסידים הנצחי.

לאחר שהחלל העם מארצו בכות דרוק שמר לח אמונים בכל ארצות עווריו ולא חדל מתפלה ומתקוה לשב בארצו וכחדש בתוכה את חירות המדינות.

מתוך קשר חסידותי ומסורתי זה התרו היהודים בכל דור לשב ולהאדור מוסדות העמיק, ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים וחלוצים-משפלים צענים ופריחו גשמות הקיו שפטים העברית, בנו כפרים וקריים והקמו ישוב גדל וחולק השקיע על משקו ותרבותו, שחרר שלום ומנן עד עצמן שבא ביבת הקדימה לכל חושבי ישראל ונשאו ונשאו למשפחת-משפחת.

בשנת תרנ"ו (1897) נתכנס הקונגרס העברי לקבל קריאתו של העם לרצון הקדמה היהודית תשדור הרצל והבריז על זכויות העם היהודי לרנקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצדקת כלפור מיום ב' בנובמבר 1917 ואשרה בסגרת מטעם אבר הכלאומים אשר נתן במיוחד חוקק בין לאומי לקשר החסידות שכן חסיד היהודי לבין ארץ ישראל וזכויות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הנצחי השואה שנתחללה על עם ישראל בזמן האחרון. זה הוכרעו לשבח מליטות יהודים בארצות הברית מחדש בעליל את ההכרה בפתרון בעת העם היהודי מחסור המדינות והעצמאות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תפנה לרצונה את שפרי המדינות לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שווה-זכויות בתוך משפחת העמים.

שארית העמיקה של העם היהודי מוטבה הנצחי האיום בארצות ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעמיד לארץ ישראל על אף כל קושי, מעשה ומענה ולא ספק לתבוע את זכותם לחיי כבוד, חירות ועמיקושים במדינות שמש.

במלחמת העולם השנייה תרם חישוב העברי בארץ את מלאותיו לקראת תאומות השחרות, חירות ושלום נגד כוחות הרוע הנאצי, בדרך חילול ובמאמץ המלחמתי קשה לו את הזכויות להגנות עם העמים מייסדי ברית האומות המאוחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגבנה מארג-חושבי ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל העמים החדשים מעמד הכך לביצוע והחלטה. הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה נתונה להפקעה.

חזו וכוונת העמיקה של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמך בירושלם עצמא במדינתו הריבונית.

לפוך נתכנסתו אנו חברי מועצת העם נציגו הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל ונתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד ההלכה-עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהשל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת-ג' אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהמשך להוקם שיתקבע ע"י די האספה המכוננת הנבחרת לא אחר מ' באוקטובר 1948 - השלע מועצת העם כמקצועת מדינת-מנדט, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, יהווה את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תוקם בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה היהודית ולקליטת גלויה-השקדו על פיתוח הארץ לשבות, כל תושבות, ותלא משתתפות על יסודות החירות, חופק והשלום לצון חלוצים שבאי ישראל, הקיים שיוון וכויות חברתי ומדיני גמור, לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גז, צל, מקום, נטיה חשש, דת, כמספן לשון, תוהך ותרבות, והשטור על המקומות הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מנהל-האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשלף שטולה עם המוסדות והאמצעים של האומות המאוחדות בהשגות השלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת די לעם היהודי בבטון מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופת-המנדט הנקבעת עלינו וזר-חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולשלוט חלקם בבטון המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה ועל יסוד נציגות מתאמה בכל מסודותיה, חופנים והקבועים.

אנו מושיטים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף לקדמת המורה והתבונה כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להעניק סיבוב הישוב בעליה ובבטון ומעמד למינו במערכה הגדולה על העשמת שאיפת החירות הנצחית בארץ ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותמים בהזמנת זידינו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית-על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and dates in Hebrew, including names like "משה שרת" and "דוד גורן", and dates like "15.5.48".

שאלה מס' 13 הושטת יד לשלום

מנהיג מישראל הושיט יד לשלום לקבוצת שכנים נכרים שפעלו בעורמה:

"וַיַּעַשׂ לָהֶם [...] שְׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחֵיוֹתָם"

א. מי האנשים הנוכרים?

ב. מה עלה בגורלם לאחר שהתגלתה התרמית?

ג. לאיזה שבט בישראל הוגשה יד לשלום כדברי הכתוב: **"וַיִּשְׁלַחוּ כָּל הָעֵדָה וַיַּדְּבְּרוּ אֶל [...] וַיִּקְרְאוּ לָהֶם שְׁלוֹם"**?

תשובה

א. האנשים הנוכרים הם הגבעונים. (יתקבל גם: החִיִּים)

ב. הגבעונים הפכו להיות חוטבי עצים ושואבי מים. (יתקבל גם: הגבעונים הפכו לעבדים / הגבעונים הפכו להיות עובדים בבית האלוהים).

ג. לשבט בנימין.

"וַיֵּשְׁבִי גִבְעוֹן שְׁמֵעוֹן אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לִירֵיחוֹ וְלָעִי: וַיַּעַשׂוּ גַם הֵמָּה בְּעֶרְמָה וַיִּלְכּוּ וַיִּצְטָרוּ וַיִּקְחוּ שָׂקִים בָּלִים לְחִמּוּדֵיהֶם וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים וּמִבְּקָעִים וּמִצְרָרִים: [...] וַיִּלְכּוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַמַּחֲנֶה הַגָּלְגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֵל אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה פָּרְתוּ לָנוּ בְּרִית: [...] וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחֵיוֹתָם וַיֵּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה: [...] וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיַּדְּבֵר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר לָמָּה רָמִיתֶם אֹתָנוּ לֵאמֹר רְחוֹקִים אָנַחְנוּ מִכֶּם מֵאֵד וְאַתֶּם בִּקְרָבָנוּ יֹשְׁבִים: וְעַתָּה אֲרוּרִים אַתֶּם וְלֹא יִפְרֹת מִכֶּם עֹבֵד וְחֹטֵבִי עֲצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לְבֵית אֱלֹהֵי: [...] וַיִּתְּנֵם יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא חֹטְבֵי עֲצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לָעֵדָה וּלְמִזְבֵּחַ ה' עַד הַיּוֹם הַזֶּה אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר:"

יהושע ט' 3-27

"וַיִּשְׁלַחוּ כָּל הָעֵדָה וַיַּדְּבְּרוּ אֶל בְּנֵי בְנִימִן אֲשֶׁר בְּסַלַע רְמוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם שְׁלוֹם:"

שופטים כא' 13

שאלה מס' 14 שיתוף פעולה בין עמים

הכתוב מספר על ברית בין מלך ישראל ומלך נוכרי, שכרתו ברית שלום במסגרת הסכם סחר חליפין:

"וְאַתָּה תִּשָּׂא וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת חֶפְצִי לָתֵת לָחֶם בֵּיתִי"

- א. מיהו המלך הנוכרי?
- ב. מה נתן למלך ישראל במסגרת ההסכם ביניהם?
- ג. בימי איזה מנהיג בישראל מציין הכתוב: **"וְיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין הָאֲמֹרִי"**?

תשובה

- א. חירם מלך צור
- ב. חירם נתן לשלמה עצי ארזים ועצי ברושים לבניית בית המקדש.
- ג. בימי הנביא שמואל.

"וַיִּשְׁלַח חִירָם אֶל שְׁלֹמֹה לֵאמֹר שָׁמַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ אֵלַי אֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת כָּל חֶפְצְךָ בְּעֵצֵי אֲרָזִים וּבְעֵצֵי בְרוֹשִׁים: עַבְדִּי יֵרְדוּ מִן הַלְּבָנוֹן יָמָּה וְאֲנִי אֲשִׁימָם דְּבָרוֹת בָּיִם עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁלַח אֵלַי וְנִפְצְתִּים שָׁם וְאַתָּה תִּשָּׂא וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת חֶפְצִי לָתֵת לָחֶם בֵּיתִי: וְיִהְיֶה חִירָם נָתַן לְשְׁלֹמֹה עֵצֵי אֲרָזִים וְעֵצֵי בְרוֹשִׁים כָּל חֶפְצוֹ: וְשְׁלֹמֹה נָתַן לְחִירָם עֲשָׂרִים אֶלֶף כֶּרֶם מִכֶּלֶת לְבֵיתוֹ וְעֲשָׂרִים כֶּרֶם שֹׁמֵן כְּתִית כֹּה יִתֵּן שְׁלֹמֹה לְחִירָם שָׁנָה בְּשָׁנָה: וְהָ נָתַן חֲכֻמָּה לְשְׁלֹמֹה כָּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ וְיִהְיֶה שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם:"

מלכים א' ה' 22-26

"וַיִּכְנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא יָסְפוּ עוֹד לָבוֹא בְּגָבוֹל יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי יַד ה' בְּפִלְשְׁתִּים כָּל יְמֵי שְׁמוּאֵל: וַתִּשְׁבְּנָה הָעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ פְּלִשְׁתִּים מֵאֵת יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל מֵעַקְרוֹן וְעַד גֵּת וְאֵת גְּבוּלֹן הָצִיל יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וְיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין הָאֲמֹרִי: וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי חַיָּיו:"

שמואל א' ז' 13-15

שאלה מס' 15

עזרה הדדית

הכתוב מספר על איש נוכרי שהתעקש להגיש סיוע למלך מישראל בשעת מצוקה חרף הפצרותיו:

"כִּי בַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ אִם לְמוֹת אִם לְחַיִּים כִּי שָׁם יִהְיֶה עֲבֹדָה"

א. מי האיש הנוכרי?

ב. על איזה חלק מצבא המלך הופקד האיש בהמשך?

ג. קהלת משבח את משתפי הפעולה: **"טוֹבִים הַשְּׁנִים מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם"**. תן דוגמא אחת שמביא קהלת לדבריו.

תשובה

א. איתי הגתי

ב. איתי הופקד על שליש מצבאו של המלך דוד במלחמה מול אבשלום.

ג. הדוגמאות שמביא קהלת לדבריו (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה):
 כי אם יפלו האחד יקים את חברו, ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו:
 גם אם ישכבו שנים וחס להם, ולאחד איך יחס:
 ואם יתקפו האחד השנים יעמדו נגדו:
 (אין צורך בציטוט מדויק. ניתן להסתפק ברוח הדברים).

"וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל אֶתִּי הַגָּתִי לְמָה תֵּלֵךְ גַּם אַתָּה אֲתָנּוּ שׁוֹב וְשִׁב עִם הַמֶּלֶךְ כִּי נִכְרִי אַתָּה וְגַם גִּלְיָה אַתָּה לְמָקוֹמָהּ: תִּמּוֹל בּוֹאָה וְחַיִּים אָנִיעָה עִמָּנוּ לָלֶכֶת וְאֲנִי הוֹלֵךְ עַל אֲשֶׁר אָנִי הוֹלֵךְ שׁוֹב וְהַשִּׁיב אֶת אַחִיָּה עִמָּךְ חֶסֶד וְאַמֶּת: וַיַּעַן אֶתִּי אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר חִי ה' וְחִי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ אִם לְמוֹת אִם לְחַיִּים כִּי שָׁם יִהְיֶה עֲבֹדָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אֶתִּי לֵךְ וְעֵבֶר וַיַּעֲבֶר אֶתִּי הַגָּתִי וְכָל אֲנָשָׁיו וְכָל הַטָּף אֲשֶׁר אִתּוֹ:"

שמואל ב' טו' 19-22

"טוֹבִים הַשְּׁנִים מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם: כִּי אִם יִפְּלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאִילוּ הָאֶחָד שִׁפּוֹל וְאִין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ: גַּם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחַס לָהֶם וְלֹאֶחָד אֵיךְ יִחַס: וְאִם יִתְּקֻפוּ הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם יַעֲמִדוּ נֶגְדּוֹ וְהַחוּט הַמְּשָׁלֵשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנָּתֵק:"

קהלת ד' 9-12

שאלה מספר 16

מתוך בטחון בצור ישראל
הננו חותמים בחתימת ידינו
לעדות על הכרזה זו, במושב
מועצת המדינה הזמנית, על
אדמת המולדת,
בעיר תל-אביב,
היום הזה,
ערב שבת, ה' אייר תש"ח,
14 במאי 1948.

בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית
הדתית והמדינית, בה חי חייו קיומיות מכלכלות, בה יצר ובסו תרבות
לאומיים וכלכליים וחיים לעולם כולו את ספר החיים הנצחי.

לאחר שהחלה העם מארצו בכות דורות, שמר לה אמונים בכל ארצות
שווריו, ולא חדל מתפלה ומתקווה לשבו לארצו ולחדש בתוכה את חירותו
המדינית.

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה התור היהודים בכל דור לשבו ולהאריך
במולדתם העמיקה, ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים וחלוצים
משפלים וצענים ופועלים ופועלות, והיו שפועלים בהם כפרים ופרחים
והקמו ישוב גדול וחזק השלים על משקו והרבותו, שהיה שולם ומגן על
עצמו, במא יבית הקדימה לכל חושבי ישראל ונשאו ונשאו—
ממלכתיות.

בשנת תרצ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקבל קריאתו של הגאון רחוק
המדינה היהודית תשדור הרצל והכריז על זכות העם היהודי לרקומה
לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בארצות כלפיה מיום ב' בנובמבר 1917 ואשרה במסגרת מטעם
אבר הכלאומים אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם
היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הנצחי
השואה שנתחלה על עם ישראל בזמן האחרון, בה הוכרעו לשבח מיליונים
היהודים בארצות הברית מחדש בעליל את ההכרח בפתרון בעת העם היהודי
מחסור המולדת וההצטננות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל
אשר תפנה לרווחה את שרי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי
מעמד של אומה שווה וזכותו בתוך משפחת העמים.

שארית העמיקה שנעלה מהטבח הנאצי האיום בארצות היהודי ארצות
אחרות לא חדלו להעביר לארץ ישראל על אף כל קושי, מעיה ומכנה, ולא
ספק לתבוע את זכותם לחיי כבוד חירות ועצמיות במולדת שמה.

במלחמת העולם השנייה תרם הישוב העברי בארץ את מלאותיו לקראת
האומות והחירות חירות ושלום נגד כוחות הרוע הנאצי, ובזמן חילול
ובמאמץ המלחמתי קם לו את הזכות להגנות עם העמים מייסדי בית
האומות האחרות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת
הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגבנה מארגן חושבי
ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל העצרים והדרישים מעד הכך בביצוע
ההחלטה. הכריז זו על האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את
מדינתו אינה נתנת להפקעה.

חזו וכוונת העמיקה של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמך בירושלם
עמך במדינתו הריבונית.

לפניך נתכנסת אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי
והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל
וזתווקא זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטות
עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת
מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהשל מרגע סיום המנדט, הליכה, אור ליום שבת ג'
אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והחוקים
של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע ע"י יד האספה המכוננת הנבחרת
לא אחר מ' באוקטובר 1948 - תשעל מועצת העם כמקצועת מדינת
זמנית, ומסוד הביצוע שלה, מהחלטתה, וזוהו את הממשלה הזמנית
של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקליטת גלויות
השקוד על פיתוח הארץ לשבות כל תושביה, ותא משתתפת על
יסודות החירות, חוקה ושלום לאין תחום גם נביא ישראל, הקים
שיוון וכוונתו הברית ומידע נמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גז, מין,
תבונה חושש דת, כמספן לשון, תווק ותרבות, והשומר על הסקסומות
הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מכלול
האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשלח שטולה עם המוסדות והאמצעים
של האומות המאוחדות בהשגות החלטות ועצרת מיום 29 בנובמבר
1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת יד לעם היהודי בבנין
מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופת הדמים הנעכרת עלינו וזר
חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום
ולשלוו חלקם בבנין המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה ועל יסוד
נציגות מתאמה בכל מסדוניה, חומשים והקבועים.

אנו מושימים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות
ועמיקן וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי
העצמאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף
לקידמת המורה והיכנות כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להעביר סביב
הישוב בעליה ובבנין ומעמד למינו במערכה הגדולה על העשמת
שאיפת החירות הנצחית לישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו חותמים בחותמת ידינו
לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית
על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת
ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the document, including names like "משה שרת" and "דוד גורן", and dates like "15/5/48".

שאלה מס' 16 זהות יהודית

מנסחי המגילה מרבים להשתמש בתיאור "הודי" ו"עברי", אך נמנעים מהשימוש בתיאור "ישראלי".

על אדם מסופר שחשף את זהותו העברית לפני קבוצת אנשים כשאמר:

"עברי אנכי ואת ה' אלהי השמים אני ירא אשר עשה את הים ואת היבשה"

א. מי האיש?

ב. מה עלה בגורלו?

ג. שם אלוהים אמנם לא מופיע במגילה, אבל חלף זאת מופיע ביטוי מקראי - "צור ישראלי".
בפי מי מובא בתנ"ך הביטוי בפסוק: **"השיר יהיה לכם כליל התקדש חג [...]. לבוא בהר ה' אל צור ישראלי"**?

תשובה

א. יונה הנביא

ב. יונה הושלך אל המים, נבלע על-ידי דג גדול, ובסופו של דבר הובא אל היבשה.

ג. בפסוק זה, הנביא ישעיה מביא את הביטוי "צור ישראלי".

"ויאמרו אליו הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת לנו מה מלאכתך ומאין תבוא מה ארצך ואי מזה עם אתה: ויאמר אליהם עברי אנכי ואת ה' אלהי השמים אני ירא אשר עשה את הים ואת היבשה: [...] וישאו את יונה ויטלחו אל הים ויעמד הים מזעזע: [...] וימן ה' דג גדול לבלע את יונה ויהי יונה במעי הדג שלשה ימים ושלשה לילות: [...] ויאמר ה' לדג ויקא את יונה אל היבשה:"

יונה א' 8-15, ב' 1, 11

"השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ושמחת לבב פהולך בחליל לבוא בהר ה' אל צור ישראלי:"

ישעיה ל' 29

שאלה מספר 17

לפיכך נתכנסנו, אנו
חברי מועצת העם, נציגי
הישוב העברי והתנועה
הציונית, ביום סיום המנדט
הבריטי על ארץ-ישראל,
ובתוקף זכותנו הטבעית
וההיסטורית
ועל יסוד החלטת עצרת
האומות המאוחדות
אנו מכריזים בזאת על
הקמת מדינה יהודית
בארץ ישראל,
היא מדינת ישראל.

בארץ ישראל קם העם היהודי, בח עוצבה דמוית הרוחנות
הדתית והמדינית, בה חי חי קוממיות ממלכתית, בה יצר ובסיו תרבות
לאומית וכלל-אנושית וחוריש לעולם כולו את ספר החסידים הנחמד.

לאחר שהחלה העם מארצו בכות דורות, שמר לח אמונים בכל אירועיו
שוויו, ולא חדל מתפלה ומתוקף לשבו לארצו ולחדש בתוכה את חירותו
המדינית.

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה התור היהודים בכל דור לשבו ולהאחזו
במולדתם העמיקת, ובדורות האחרונים שבו לארצם במונים וחלוצים
מספילים עצמם ושיחיו משמות הקו שפוטם העברית, בנו כפרים וקריים
והקמו יישוב גדל וחולך הפליט על משקו והרבותו, שהיו שילום ומגן על
עצמן, במי ביבת הקדימה לכל חושבי יראתן ונשוא ומשורר-מטאמורפוזיס
ממלכתיות.

בשנת תרנ"ו (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקול קריאתו של הנגיד רחוב
המדינה היהודית תשדורו הרצל והבדיו על זכות העם היהודי לתקומה
לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה באמרת בלפור מיום ב' בנובמבר 1917 ואשרה במנדט מטעם
אבר הלאומים, אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שכן חסם
היהודי לבין ארץ-ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הלאומי
השואה שנתחללה על עם ישראל בזמן האחרון, בה הוכרעו לשבח מיליונים
היהודים בארצות הברית מחדש בעלי את ההכרה בפתרון בעת העם היהודי
מחסור המזלכת והתעצמות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ-ישראל
אשר תפנה לרווחה את שרי המנדט לכל יהודי ותעניק לעם היהודי
מעמד של אומה שווה לזויות בתוך משפחת העמים.

שארית הפליטה שנעלה מהטבח הנאצי האיום בארצות היהודי אירועי
אחרות לא חדלו להפליג לארץ-ישראל, על אף כל קושי, מעשה ומסנה, ולא
סקן לתבוע את זכותם לחי כבוד חירות ועל-ישישים במולדתם.

במלחמת העולם השנייה תרם הישוב העברי בארץ את מלואו לקול לאומי
האומות והחזקת חירות ושלום נגד כוחות השטע הנאצי, ובדם חיליו
ובנאמניו המלחמות קם לו את הזכות להגנות עם והעמים מייסדי ברית
האומות המאוחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת
הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, העצרת הגבנה מארג-הישוב
ארץ-ישראל לאחוז בעצמם בכל הצעים המודשים מעדם הכך בלשון
והחלטה. הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את
מדינתו אינה נתונה להפקעה.

הזו וכותה העמית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדי ברישור
עצמי במדינתו הריבונית.

לפיכך נתכנסנו אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי
והתנועה היהודית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ-ישראל
ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטת
עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת
מדינה יהודית בארץ-ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הבלה, אור ליום שבת-ג'
איו תש"ד, 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטון החדש והסדרים
של המדינה בהמשך לחוקה שתקבע ע"י ידו האספה המכוננת הנוכחית
לא אחר מ' באוקטובר 1948 - תשעל מועצת העם כמקצועת מדינת-
זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, וזוהו את הממשלה הזמנית
של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא משהיה לעליה היהודית ולקליטת גלויה
השקוד על פיתוח הארץ לשבות כל תושביה, תהא משותפת עם
יסודות החירות, חוצק והשלום לאין חולקם של יבאי ישראל, הקים
שוויון זכויות חבריו ומדיני מבור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין,
הגשח חשש דת, כמספן לשון, תוהך ותרבות, והשקור על המסמכות
הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מצול-
האומות והמאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשקף ששולה עם המוסדות והאגפים
של האומות המאוחדות בהשגות החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר
1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ-ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת יד לעם היהודי בבנין
מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופת-הדמים הנעכרת עלינו וזר
חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום
ולשלו חלקם בבנין המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה על יסוד
נציגות מתאמה בכל מסדוניה, חומשים והקבועים.

אנו מושימים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות
ועמיקן וקוראים להם לשותף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי
העצמאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף
לקידמת המורה והתקום כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להעביר סביב
הישוב בעליה ובבנין ומעמד למינו במערכה הגדולה על העשמת
שאיפת החירות למאות ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותמים בהותמת וידנו
לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית
על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום חזק ערב שבת
ה' אייר תש"ד, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the document, including names like "משה שרת" and "דוד גורן", and dates like "15/5/48".

שאלה מס' 17

שאלת מילואים - זכות היסטורית

הכתוב מספר על מנהיג מישראל שהתווכח עם מלך נוכרי על הבעלות ההיסטורית של חלקי עבר הירדן:

"בְּשֶׁבֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבוֹן וּבְבִנְיָה [...] שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמִדּוּעַ לֹא הִצַּלְתֶּם בָּעֵת הַהִיא"

- א. מי המנהיג?
- ב. מה הייתה תגובתו של המלך הנוכרי לדברים?
- ג. מי הוא שנתן חשיבות לידיעת העבר כשאמר: "בִּינו שְׁנוֹת דֹּר וְדֹר"?

תשובה

- א. יפתח הגלעדי
- ב. המלך הנוכרי (מלך בני עמון) לא שמע לדבריו של יפתח, ויצא למלחמה נגדו.
- ג. משה (בשירת האזינו).

"וַיֹּסֶף עוֹד יִפְתָּח וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיו אֶל מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן: וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח לֹא לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת אֶרֶץ מוֹאָב וְאֶת אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן: [...] בְּשֶׁבֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבוֹן וּבְבִנְיָה וּבְעֶרְעוֹר וּבְבִנְיָה וּבְכָל הָעָרִים אֲשֶׁר עַל יְדֵי אֶרְצוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמִדּוּעַ לֹא הִצַּלְתֶּם בָּעֵת הַהִיא: וְאֲנִי לֹא חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה עָשִׂה אֵתִי רָעָה לְהִלָּחֵם בִּי יִשְׁפֹּט ה' הַשֹּׁפֵט הַיּוֹם בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי עַמּוֹן: וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן אֶל דְּבָרַי יִפְתָּח אֲשֶׁר שָׁלַח אֵלָיו: [...] וַיַּעֲבֹר יִפְתָּח אֶל בְּנֵי עַמּוֹן לְהִלָּחֵם בָּם וַיִּתְּנֵם ה' בְּיָדוֹ:"

שופטים יא' 14-32

"זְכֹר יָמוֹת עוֹלָם בִּינו שְׁנוֹת דֹּר וְדֹר שָׁאֵל אָבִיָּה וַיַּגְדָּה זְקֻנִּיהָ וַיֹּאמְרוּ לָהּ:"

דברים לב' 7

בארץ ישראל

קדומות ומודרניות, זה חי חיי קומיות ממלכתית, זה יצר בכס תרבות לאומיים וכלל-אנושיים וחוריש לעולם כולו את ספר החסידים הנחמד.

לאחר שהחלה העם מארצו בכות חרוק שמר לה אמונים בכל ארצות עולם, מביא בירת הקדמה לכל חושבי הארץ וגושא ופשו לשמאור-ממלכתית.

בשנת תרנ"ו (1897) נתבסס הקונגרס הציוני לקול קריאתו של הנח רחוק המדינה היהודית תאודור הרצל והכריז על זכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצדקת כלפור מיום ב' בנובמבר 1917 מאשרה בסנדט מטעם אבר הלגאונים אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו המלכא השואה שנחללה על עם ישראל בזמן האחרון. זה הוכרעו לעם מליכס חרדים המכרשת והוכיחה מחדש בעליל את ההכרח בפיתוח בעת העם היהודי מחסור המוכרז והתעצמות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תפנה לרווחה את שטחי המוכרזת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שוודת-בזכות בתוך משפחת העמים.

שארית העלייה שנשללה מהעם הנאצי האיום בארצו ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעביר לארץ ישראל על אף כל קשיי, מעיה ומכנה ואל פסקו לנבוע את זרמם לחיי כבוד חירות ועלי-ישרים במולדת פס.

במלחמת העולם השנייה תרם הישוב העברי בארץ את מלואו לקולן למאבק האומות השוקרות חירות ועלום נגד כוחות השטעו הנאצי, ובזכר היחיד ובמאמצו המלחמתי קט לו את הזכות להגדרת עם העמים מייסדי ביות האומות המאוחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות ההחלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגיעה מארג-חשבי ארץ ישראל לאחוז בעצמים בכל הצעים הנדרשים מעדס חובך לביצוע ההחלטה. הכריז זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה נתונה להפקעה.

זהו זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדי ברשדות עצמי במדינתו הריבנית.

לפוך נתבססו אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל ונתנוק זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד ההחלטה עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהולך מרגע סיום המנדט, הליכה, אור ליום שבת-ו אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנהגים והסדירים של המדינה בהתאם להוקח שתקבע ע"י האספה המכוננת הנבחרת לא אחרי מ' באוקטובר 1948 - תועל מועצת העם כמועצת מדינת זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת-העם, יזווח את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא מלוכה ללא חוקה יהודית ולקביטן גליונה, תשקיע על פיתוח הארץ לשוכות כל תושבות, תהא משתתפת על יסודות החירות, חוצק והשלים לאור חתום עם נציגי ישראל, יקדים שיוון זכויות הברית ומדיט מוסר לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין, תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות, ותשקור על הקסמות הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מצבי-האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשרת פשוטה עם המוסדות והמצעים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטות ועצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלטונות.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת די לעם היהודי בבטון מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקופת-הדמים הנערכת עלינו זרז חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולמלא חלקם בבטון המדינה על יסוד אורחות מלאה ושואה על יסוד נציגות מתאמה בכל מסדוניה, חומשים והקבועים.

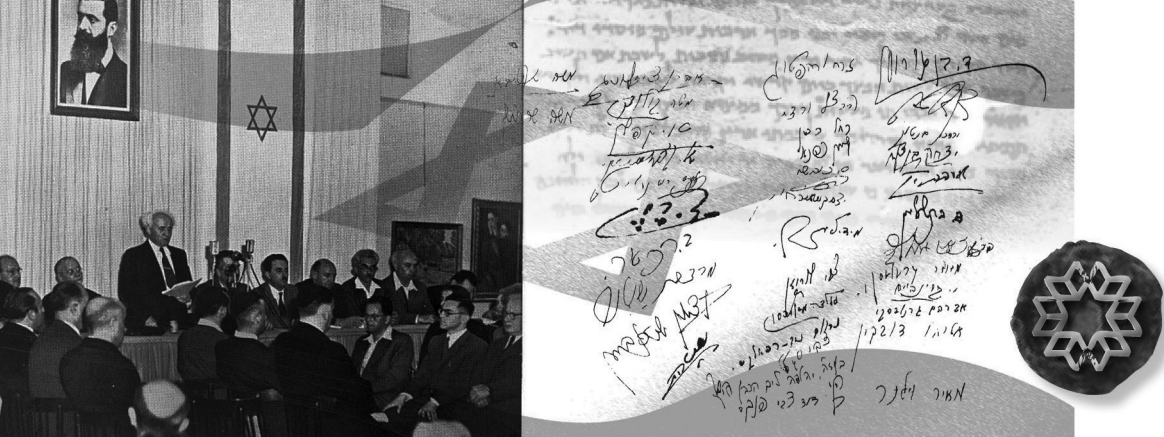
אנו מושיעים די שלום ושבתות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן וקוראים להם לשותף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי הקטנאי בארצו. מדינת ישראל מכנה לחרטם חלקה במאמץ משותף לקידמת המורה והיכסו כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתחבר סביב הישוב בעליה ובבטון ולעמוד למיטו במערכה הגדולה על העשמת שאיפת החירות למולדת ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותנמים בהותכמת ידיו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and notes at the bottom of the page, including names like "משה שרת" and "דוד גורן", and dates like "17.5.48".

השלב השני

שאלות באמצעות המחשב בנושא: מגילת העצמאות

בשלב זה יוצגו לכל נבחן 4 שאלות קצרות.
תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.
נבחן ששייב נכונה על כל ארבע השאלות יזכה במענק (בונוס) של 4 נקודות.
סך הכל ניתן לצבור בשלב זה עד 24 נקודות.

סדר בחירת השאלות
המחשב יציג לנבחן את השאלה על פי הסדר שנקבע במחשב.

הזמן המוקצב
הזמן המוקצב למענה על כל ארבע השאלות הוא 60 שניות.

נבחן מס' 1 גלות

1. הוא ובניו היו כֹּהֲנִים לְשִׁבְטֵי הַדָּנִי עַד יוֹם גְּלוֹת הָאָרֶץ.

תשובה: יהונתן בן גרשם

"וַיִּקְיֻמוּ לָהֶם בְּנֵי דָן אֶת הַפֶּסֶל וַיְהוֹנָתָן בֶּן גֵּרָשָׁם בֶּן מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו הָיוּ כֹהֲנִים לְשִׁבְטֵי הַדָּנִי עַד יוֹם גְּלוֹת הָאָרֶץ: וַיִּשְׁמְצוּ לָהֶם אֶת פֶּסֶל מִיֶּכָה אֲשֶׁר עָשָׂה כָּל יְמֵי הַיּוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים בְּשִׁלָּה:"

שופטים יח' 29-31

2. מי אמר: "פְּתָאֲנִים הַטּוֹבוֹת הָאֵלֶּה כֵּן אֶכִּיר אֶת גְּלוֹת יְהוּדָה אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּי מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה?"

תשובה: ירמיהו

"וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וַאֲמַר תֹּאנִים הִתְאֲנִים הַטּוֹבוֹת טְבוֹת מְאֹד וְהָרְעוֹת רָעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא תֹאכְלֶנָּה מִרְעֵ: וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר: כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל פְּתָאֲנִים הַטּוֹבוֹת הָאֵלֶּה כֵּן אֶכִּיר אֶת גְּלוֹת יְהוּדָה אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּי מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶרֶץ כְּשָׁדִים לְטוֹבָה:"

ירמיה כד' 3-5

3. על מי נאמר: "עַל הַסְּגִירָם גְּלוֹת שְׁלִמָּה לְאָדוֹם?"

תשובה: צור

"כֹּה אָמַר ה' עַל שְׁלִשָּׁה פְּשָׁעֵי צֹר וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל הַסְּגִירָם גְּלוֹת שְׁלִמָּה לְאָדוֹם וְלֹא זָכְרוּ בְּרִית אֲחִים: וְשְׁלַחְתִּי אִשׁ בַּחוּמַת צֹר וְאָכְלָה אֶרְמְנוֹתֶיהָ:"

עמוס א' 9-10

4. על מי נאמר: "הִנֵּה ה' מְטִלְטֹלֶךָ טִלְטֹלָה גָּבֵר וְעֵטָף עֵטָה:"

תשובה: שִׁבְנָא אֲשֶׁר עַל הַבֵּית (יתקבל גם: הַסִּכּוֹן)

"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' צְבָאוֹת לֹךְ בָּא אֶל הַסִּכּוֹן הַזֶּה עַל שִׁבְנָא אֲשֶׁר עַל הַבֵּית: מַה לָּךְ כֹּה וְכֵן לֹךְ בָּא כִּי חֲצַבְתָּ לֹךְ כֹּה קָבֵר חֲצַבִּי מְרוֹם קָבְרוּ חֲקָקִי בְּסִלְעַ מִשְׁכָּן לֹ: הִנֵּה ה' מְטִלְטֹלֶךָ טִלְטֹלָה גָּבֵר וְעֵטָף עֵטָה:"

ישעיה כב' 15-18

נבחן מס' 2 תפילה ותקווה

1. לאיזה מלך נאמר: "שְׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתְךָ, רְאִיתִי אֶת דְּמִעָתְךָ?"

תשובה: חזקיהו

"וַיְהִי יְשַׁעְיָהוּ לֹא יָצָא חָצֵר הַתִּיכְנָה וּדְבַר ה' הָיָה אֵלָיו לֵאמֹר: שׁוּב וְאִמְרָתְךָ אֶל חֲזַקְיָהוּ נְגִיד עַמִּי כֹה אָמַר ה' אֱלֹהֵי דָוִד אָבִיךָ שְׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתְךָ רְאִיתִי אֶת דְּמִעָתְךָ הִנְנִי רֹפֵא לְךָ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַעֲלֶה בֵּית ה':"

מלכים ב' כ' 4-5

2. מי אמר: "לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה'?"

תשובה: יעקב

"דָּן יִדְּיוֹ עַמּוֹ בְּאֶחָד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל: יְהִי דָן נָחֵשׁ עָלֵי דָרְךָ שְׁפִיפֹן עָלֵי אֶרֶץ הַנָּשֶׁף עֲקָבִי סוֹס וַיִּפֹּל רִכְבּוֹ אַחֲזֹר: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה': גָּד גְּדוּד יְגוֹדֶנּוּ וְהוּא יִגְדֵּךְ עֲקָב:"

בראשית מט' 16-19

3. מי השווה את האדם לעץ ופסק: "כִּי יֵשׁ לְעֵץ תִּקְוָה?"

תשובה: איוב

"כִּי יֵשׁ לְעֵץ תִּקְוָה אִם יִכְרֹת וְעוֹד יַחֲלִיף וַיִּנָּקְתוּ לֹא תִחַדֵּל: אִם יִזְקֶינָה בָּאָרֶץ שָׁרֵשׁוּ וּבְעֶפֶר יָמוּת גִּזְעוֹ: מִרִּיחַ מַיִם יִפְרַח וְעֵשָׂה קָצִיר כְּמוֹ נָטֵעַ:"

איוב יד' 7-9

4. מי אמר: "וְחִכִּיתִי לָהּ הַמִּסְתִּיר פָּנָיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקִוִּיתִי לוֹ?"

תשובה: ישעיהו

"צוֹר תַּעֲוֹדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵּי: וְחִכִּיתִי לָהּ הַמִּסְתִּיר פָּנָיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקִוִּיתִי לוֹ: הִנֵּה אֲנִכִּי וְהַיְלָדִים אֲשֶׁר נָתַן לִי ה' לְאִתּוֹת וּלְמוֹפְתִים בְּיִשְׂרָאֵל מֵעַם ה' צָבָאוֹת הַשִּׁכֹּן בְּהָר צִיּוֹן:"

ישעיה ח' 16-18

נבחן מס' 3 השיבה לארץ

1. למי נאמר: "ודור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה?"

תשובה: לאברהם

"ויאמר לאברהם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדים וענו אתם ארבע מאות שנה: וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול: [...] ודור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה:"

בראשית טו' 13-16

2. מי אמר: "והשבתי על הארץ הזאת ובניתיים ולא אהרס ונטעתיים ולא אתוש:"?

תשובה: ירמיהו

"ושמתי עיני עליהם לטובה והשבתיים על הארץ הזאת ובניתיים ולא אהרס ונטעתיים ולא אתוש: ונתתי להם לב לדעת אתי כי אני ה' והיו לי לעם ואנכי אהיה להם לאלהים כי ישובו אלי בכל לבם:"

ירמיה כד' 7-6

3. מי אמר: "אסף אסף יעקב כלך קבץ אקבץ שארית ישראל?"

תשובה: מיכה

"לו איש הלך רוח ושקר כזב אטף לך ליין ולשכר והיה מטיף העם הזה: אסף אסף יעקב כלך קבץ אקבץ שארית ישראל יחד אשימנו כצאן בצרה כעדר בתוך הדברו תהימנה מאדם: עלה הפרץ לפנייהם פרצו ויעברו שער ויצאו בו ויעבר מלכם לפנייהם וה' בראשם:"

מיכה ב' 11-13

4. מי אמר: "כי הנה בימים ההפסה ובעת ההיא אשר אשיב את שבות יהודה וירושלם:"?

תשובה: יואל

"כי הנה בימים ההמה ובעת ההיא אשר אשיב את שבות יהודה וירושלם: וקבצתי את כל הגוים והורדתיים אל עמק יהושפט ונשפטתי עמם שם על עמי ונחלתי ישראל אשר פזרו בגוים ואת ארצי חלקו:"

יואל ד' 1-2

נבחן מס' 4 הפרחת השממה

1. מי המלך שבנה את בעלת ואת תדמור במדבר בארץ?

תשובה: שלמה

"וַיֵּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת גִּזְרֹה וְאֶת בֵּית חֹרֶן תַּחְתּוֹן: וְאֶת בַּעֲלָת וְאֶת תַּדְמוֹר בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ: וְאֶת כָּל עָרֵי הַמִּסְכָּנוֹת אֲשֶׁר הָיוּ לְשְׁלֹמֹה וְאֶת עָרֵי הָרֶכֶב וְאֶת עָרֵי הַפָּרָשִׁים וְאֶת חֶשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חֶשֶׁק לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלַם וּבִלְבָּנוֹן וּבְכָל אֶרֶץ מִמְּשָׁלָתוֹ:"

מלכים א' ט' 17-19

2. מי אמר: "יִשְׁשׁוּם מִדְבָּר וְצִיָּה וְתִגֵּל עֶרְבָה וְתִפְרַח כַּחֲבַצְלֹת:"?

תשובה: ישעיהו

"יִשְׁשׁוּם מִדְבָּר וְצִיָּה וְתִגֵּל עֶרְבָה וְתִפְרַח כַּחֲבַצְלֹת: פֶּרֶחַ תִּפְרַח וְתִגֵּל אֵף גִּילַת וְרִגְוֹן כְּבוֹד הִלְבְּנוֹן נִתַּן לָהּ הַדֶּר הַכְּרָמֶל וְהַשְּׂרֹוֹן הִמָּה יֵרָאוּ כְבוֹד ה' הַדֶּר אֱלֹהֵינוּ:"

ישעיהו לה' 1-2

3. מי אמר: "וַיִּדְעוּ כָּל עַצֵּי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי ה' [...] הוֹבִשְׁתִּי עַץ לַח וְהִפְרַחְתִּי עַץ יָבֵשׁ?"

תשובה: יחזקאל

"בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁתְּלַנּוּ וְנִשְׂאָ עֲנָף וַעֲשֵׂה פֶרִי וְהָיָה לְאֶרֶז אֲדִיר וְשָׁכְנוּ תַּחְתָּיו כָּל צֶפֶר כָּל כָּנָף בָּצַל דְּלִיּוֹתָיו תִּשְׁכְּנֶנָּה: וַיִּדְעוּ כָּל עַצֵּי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי ה' הַשְׁפַּלְתִּי עֵץ גְּבוּהָ הַגְּבִהָתִי עֵץ שָׁפֵל הוֹבִשְׁתִּי עֵץ לַח וְהִפְרַחְתִּי עֵץ יָבֵשׁ אֲנִי ה' דִּבַּרְתִּי וַעֲשִׂיתִי:"

יחזקאל יז' 22-24

4. מי אמר: "וְהָיְתָה הָאָרֶץ לְשִׁמְמָה עַל יִשְׁבִּיָּה מִפְּרִי מַעֲלָלֵיהֶם:"?

תשובה: מיכה

"יּוֹם לִבְנוֹת גְּדֻרְיָה יוֹם הַהוּא יִרְחַק חֹק: יוֹם הוּא וְעֲדִיף יָבוֹא לְמָנִי אֲשׁוּר וְעָרֵי מִצּוֹר וּלְמָנִי מִצּוֹר וְעַד נָהָר וַיָּם מֵיָם וְהָרָה הָהָר: וְהָיְתָה הָאָרֶץ לְשִׁמְמָה עַל יִשְׁבִּיָּה מִפְּרִי מַעֲלָלֵיהֶם:"

מיכה ז' 11-13

נבחן מס' 5 שלום

1. מי בירך: "ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום:"?

תשובה: דוד

"וַיִּשְׁלַח דָּוִד עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לַנְּעָרִים עָלֵי כְרִמְלָה וּבְאַתָּם אֶל נָבָל וּשְׂאֻלָּתָם לוֹ בְּשֵׁמִי לְשָׁלוֹם: וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לָחִי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם: וְעַתָּה שְׁמַעְתִּי כִּי גִזְזִים לְךָ עַתָּה הָרָעִים אֲשֶׁר לְךָ הָיוּ עֲמָנוּ לֹא הִכְלַמְנוּם וְלֹא נִפְקַד לָהֶם מְאוּמָּה כָּל יְמֵי הַיּוֹתָם בְּכַרְמֶל:"

שמואל א' כה' 5-7

2. מי שלח אל אחיו היהודים "דברי שלום ואמת"?

תשובה: מרדכי

"וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַּת אֲבִיחַיִל וּמַרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי אֶת כָּל תַּקָּף לְקַיֵּם אֶת אִגֶּרֶת הַפָּרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִיָּת: וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֶל שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אַחֲשֵׁירוּשׁ דְּבָרֵי שָׁלוֹם וְאַמֶּת:"

אסתר ט' 29-30

3. על מי נאמר: "בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון:"?

תשובה: לוי (יתקבל גם: כהן).

"וַיִּדְעָתֶם כִּי שָׁלַחְתִּי אֲלֵיכֶם אֶת הַמַּצֹּחַ הַזֹּאת לִהְיוֹת בְּרִיתִי אֶת לְוִי אָמַר ה' צְבָאוֹת: בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ חַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וְאַתֶּנָּם לוֹ מִזְרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נָחַת הוּא: תוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הִשִּׁיב מִעוֹן: כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַּעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלֶּאֱדָה צְבָאוֹת הוּא:"

מלאכי ב' 4-7

4. מי אמר: "ובמקום הזה אתן שלום נאם ה' צבאות:"?

תשובה: חגי

"גָּדוֹל יְהִיָּה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן אָמַר ה' צְבָאוֹת וּבְמָקוֹם הַזֶּה אֶתֶּן שָׁלוֹם נָאִם ה' צְבָאוֹת:"

חגי ב' 9

נבחן מס' 6 צדק

1. איזה שבט בורך במילים: "צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל?"

תשובה: גד

"ולגד אמר ברוך מרחיב גד כלביא שכן וטרח זרוע אף קדקד: וירא ראשית לו כי שם חלקת מחקק ספון ויתא ראשי עם צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל:"

דברים לג' 20-21

2. מי אמר: "בשרתי צדק בקהל רב הנה שפתי לא אכלא?"

תשובה: משורר תהילים / דוד

"לעשות רצונה אלהי חפצתי ותורתה בתוך מעי: בשרתי צדק בקהל רב הנה שפתי לא אכלא ה' אתה ידעת: צדקתה לא כסיתי בתוך לבי אמונתה ותשועתה אמרתי לא כחדתי חסדה ואמתה לקהל רב:"

תהילים מ' 9-11

3. מי אמר: "האל יעזת משפט ואם שדי יעזת צדק:"?

תשובה: בלדד השוחי

"ויען בלדד השוחי ויאמר: עד אן תמלל אלה ורוח כביר אמרי פיה: האל יעזת משפט ואם שדי יעזת צדק: אם בניה חטאו לו וישלחם ביד פשעם:"

איוב ח' 1-4

4. מי אמר: "וה' צבאות שפט צדק בחן כליות ולב?"

תשובה: ירמיהו

"וה' הודיעני ואדעה אז הראיתני מעלליהם: ואני ככבש אלוף יוכל לטבוח ולא ידעתי כי עלי חשבו מחשבות נשחיתה עץ בלחמו ונכרתנו מארץ חיים ושמו לא יזכר עוד: וה' צבאות שפט צדק בחן כליות ולב אראה נקמתה מהם כי אליה גליתי את ריבי:"

ירמיה יא' 18-20

נבחן מס' 7 עזרה ושיתוף פעולה

1. שבט שביקש: "עלה אתי בגרלי".

תשובה: שבט יהודה

"וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאַלּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּה' לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָנוּ אֶל הַפְּנִיעַנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֵם בּוֹ: וַיֹּאמֶר ה' יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אַחִיו עֲלֶה אִתִּי בַּגְרָלִי וְנִלְחַמָּה בַּפְּנִיעַנִי וְהִלְכָתִי גַם אֲנִי אִתָּךְ בַּגּוֹרְלָךְ וַיִּלָּךְ אֹתוֹ שִׁמְעוֹן:"

שופטים א' 1-3

2. מי קוללו כי לא באו לעזרת ה' בגבורים?

תשובה: יושבי מרז

"אֲדָרְוּ מִרְזֹז אָמַר מִלֵּאָה ה' אֲדָרְוּ יִשְׁבִּיָּה כִּי לֹא בָאוּ לְעֶזְרַת ה' לְעֶזְרַת ה' בַּגְּבוּרִים:"

שופטים ה' 23

3. מי אמר: "ברזל בברזל יחד ואיש יחד פני רעהו:"?

תשובה: שלמה בספר משלי

"דָּלֶף טוֹרֵד בְּיוֹם סִגְרִיר וְאִשֶּׁת מְדִינָה נִשְׁתָּה: צַפְנִיָּה צָפֵן רוּחַ וְשִׁמּוֹן יְמִינוֹ יִקְרָא: בְּרֹזֶל בְּרֹזֶל יָחַד וְאִישׁ יָחַד פְּנֵי רַעְהוֹ: נָצַר תְּאֵנָה יֹאכֵל פְּרִיָּה וְשִׁמְרֵן אֲדָנָיו יִכְבֹּד:"

משלי כד' 15-18

4. את מי יבזו ישראל ויהודה יחד באחרית הימים, לפי הכתוב: "ועפוי בכתיך פלשתים יפיה, יחדו יבא את [...]?"

תשובה: בני קדם (אם יענה המתמודד אדום / מואב / בני עמון / מצרים - יתנו לו השופטים אפשרות לדייק ולתקן לפי הכתוב בפסוק המצוטט.)

"וְסִרְהָ קִנְיַת אֶפְרַיִם וְצִרְיֵי יְהוּדָה יִפְרֹתוּ אֶפְרַיִם לֹא יִקְנֶה אֶת יְהוּדָה וְיְהוּדָה לֹא יִצַּר אֶת אֶפְרַיִם: וְעָפּוּ בְּכִתְף פְּלִשְׁתִּים יָמָּה יִחַדּוּ יַבְזּוּ אֶת בְּנֵי קָדֶם אֲדוֹם וּמֹאָב מִשְׁלֹחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם: וְהַחֲרִים ה' אֶת לְשׁוֹן יָם מִצְרַיִם וְהִנִּיף יָדוֹ עַל הַנָּהָר בְּעֵינֵם רוּחוֹ וְהִכּוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים וְהִדְרִיף בְּנָעִלִים: וְהִיתָה מִסְלָה לְשָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׂאָר מֵאֲשׁוּר כֹּאֲשֶׁר הִיתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם גָּלוּתוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:"

ישעיה יא' 13-16

נבחן מס' 8 שארית ופליטה

1. על מי נאמר: "ואכל את יתר הפליטה הנשארת לכם מן הכרד?"

תשובה: ארבה

"כי אם מאן אתה לשלח את עמי הנני מביא מחר ארבה בגבלה: וכסה את עין הארץ ולא יוכל לראות את הארץ ואכל את יתר הפליטה הנשארת לכם מן הכרד ואכל את כל העץ הצמח לכם מן השדה:"

שמות י' 4-5

2. מי אמר: "מי אל כמורך נשא עון ועבר על פשע לשארית נחלתו?"

תשובה: מיכה

"מי אל כמורך נשא עון ועבר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא: ישוב ירחמינו יכפש עונתינו ותשליך במצלות ים כל חטאותם: תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם:"

מיכה ד' 18-20

3. מי הנביא שאמר: "אולי יחנן ה' אלהי צבאות שארית יוסף?"

תשובה: עמוס

"דרךשו טוב ואל רע למען תחיו ויהי כן ה' אלהי צבאות אתכם כאשר אמרתם: שנאו רע ואהבו טוב והציגו בשער משפט אולי יחנן ה' אלהי צבאות שארית יוסף:"

עמוס ה' 14-15

4. מי אמר: "ביום ההוא לא יוסיף עוד שאר ישראל ופליטת בית יעקב להשען על מכהו?"

תשובה: ישעיהו

"והיה ביום ההוא לא יוסיף עוד שאר ישראל ופליטת בית יעקב להשען על מכהו ונשען על ה' קדוש ישראל פאמת: שאר ישוב שאר יעקב אל אל גבור: כי אם יהיה עמו ישראל כחול הים שאר ישוב בו כליון חרוץ שוטר צדקה:"

ישעיה י' 20-22

נבחן מס' 9 שאלת מילואים - ספר

1. מי ראה יד שלוחה [...] והנה בו מגלת ספר?

תשובה: יחזקאל

"וַאֲתָהּ בֶן אָדָם שָׁמַע אֶת אֲשֶׁר אָנִי מְדַבֵּר אֵלַיָּהּ אֶל תְּהִי מְרִי כַּבֵּית הַמְּרִי פָצָה פִּיהּ וְאָכַל אֶת אֲשֶׁר אָנִי נָתַן אֵלַיָּהּ: וְאַרְאָה וְהִנֵּה יָד שְׁלֹחָה אֵלַי וְהִנֵּה בּוֹ מִגְלַת סֵפֶר: וַיִּפְרֹשׁ אוֹתָהּ לִפְנֵי וְהִיא כְּתוּבָה פָּנִים וְאַחֲרֵי וְכָתוּב אֵלַיָּהּ קִנִּים וְהִנֵּה וְהִיא:"

יחזקאל ב' 8-10

2. מי הזהיר מלעשות ספרים הרבה אין קץ?

תשובה: שלמה / קהלת

"בִּקֵּשׁ קֹהֶלֶת לִמְצֹא דְבָרֵי חֶפֶץ וְכָתוּב יִשְׂרָאֵל דְּבָרֵי אֱמֶת: דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּדִרְבָּנוֹת וּכְמִשְׁמְרוֹת נְטוּעִים בְּעֵלֵי אֲסָפוֹת נִתְּנוּ מִרְעָה אֶחָד: וְיִתֵּר מִהֶמָּה בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הִרְבֵּה אֵין קֵץ וְלִהְיֶה הִרְבֵּה יִגְעַת בָּשָׂר:"

קהלת יב' 10-12

3. "וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר וַיֵּנַח לִפְנֵי ה' וַיִּשְׁלַח [...] אֶת כָּל הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ:" - מה נכתב בספר זה?

תשובה: משפט המלוכה

"וַיִּדְבֹּר שְׁמוּאֵל אֶל הָעָם אֶת מִשְׁפַּט הַמְּלָכָה וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר וַיֵּנַח לִפְנֵי ה' וַיִּשְׁלַח שְׁמוּאֵל אֶת כָּל הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ: וְגַם שְׁאוּל הָלַךְ לְבֵיתוֹ גִּבְעָתָהּ וַיִּלְכּוּ עִמּוֹ הַחִיל אֲשֶׁר נָגַע אֱלֹהִים בְּלָבָם:"

שמואל א' י' 25-26

4. מי אמר: "וַיִּשְׁמְעוּ בָיִם הֵוא הַחֲרָשִׁים דְּבַרִּי סֵפֶר"?

תשובה: ישעיהו

"הֲלוֹא עוֹד מַעֲט מִזְעָר וְשָׁב לְבָנוֹן לְפָרְמֶל וְהַפְּרָמֶל לִיעָר יִחָשֵׁב: וַיִּשְׁמְעוּ בָיִם הֵוא הַחֲרָשִׁים דְּבַרִּי סֵפֶר וּמִאֲפֶל וּמִחֲשֹׁךְ עֵינֵי עוֹרִים תִּרְאֶינָה: וַיִּסְפּוּ עַנּוּיִם בָּהּ שְׁמִיחָה וְאַבְיוֹנֵי אָדָם בְּקִדּוּשׁ יִשְׂרָאֵל יִגִּילוּ:"

ישעיה כט' 17-19

בארץ ישראל

קדמות ומדיניות, בה חי חיי קומיות ממלכתית, בה יצר בכסו תרבות לאומיים וכלל-אנושיים וחוריש לעולם כולו את ספר החסידים הנחמד.

לאחר שהחלה חקע מארצו בזכות חזקתו שמר לה אמונים בכל ארצות עולם, ובא דרך ממשלה ומתקנה לשב לארצו וכחש בזכות את חזקתו המדינית.

בשנת תרנ"ו (1897) נתבסס הקונגרס הציוני לקול קריאתו של הנח רחוק המדינה היהודית תאודור הרצל והכריז על זכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצדקת כלפור מיום ב' בנובמבר 1917 מאשרה בסנדט מטעם אגוד הלאומים אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו המלכותי השואה שנתחללה על עם ישראל בזמן האחרון. בה הכריזו לטוב מליכנס חברים בארצות הברית מחדש בעליל את ההכרה בפתרון בעת העם היהודי מחסור המולדת וההצטרפות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תהיה לרשותו את שטחי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שווה בזכויות בתוך משפחת העמים.

שארית העלייה שנשללה מהעם הנאצי האיום בארצות ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעביר לארץ ישראל, על אף כל קשיי מעשה ומכנה, ולא פסקו לטובת את זכותם לחיו בכור הדורות העשירים במולדת פס.

במלחמת העולם השנייה תרם הישוב העברי בארץ את מלואו לתוך למאבק האומות השוקדות חירות ועלום נגד כוחות השטן הנאצי, ובזכות חייליו ובמאמציו המבלתי קטן לו את הזכות להצטרף עם העמים מייסדי ברית האומות המאוחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות ההחלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת הגיעה מארג-החשבי ארץ ישראל לאחוז בעצמים בכל הצעים הנדרשים מעדס חובב לביצוע ההחלטה. הכריז זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה נתונה להפקעה.

זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עמדי ברשותו עצמו במדינתו הריבונית.

לפניך נתבססנו את חבירי מועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד ההחלטה עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הבלתי, אור ליום שבת ג' אייר תש"ח 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנהגתיים והסדריים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע ע"י האספה המכוננת הנבחרת לא אחר מ' באוקטובר 1948 - תחילת מועצת העם כמנועדת מדינת זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, יזווח את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תוקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא מלוכה חוקית ודמוקרטית ולקביעות גליונה תשקיע על שיתוף הארץ לשכונה כל תושביה, תהא משותפת על יסודות החירות, חופש והשכלה לאור חתום כל נציגי ישראל, יקדים שיוון ויחידות בריטו ומדינו מוסר לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין, תבונה חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות, ותשקור על הסקסומה הקדושה של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מצביה האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשרת פשוטה עם האסדות והמצעים של האומות המאוחדות בהשמת החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותשעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלטונות.

אנו קוראים לאומות המאוחדות, לתת די לעם היהודי בבטון מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

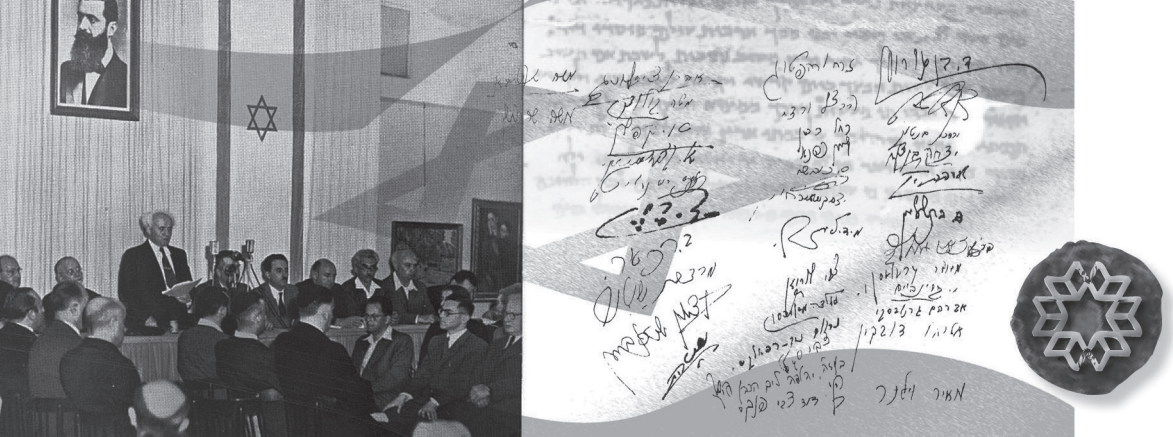
אנו קוראים - גם בתוך התקופת-הדמים הנקשרת עלינו זרז חרישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולמלא חלקם בבטון המדינה על יסוד אורחות מלאה ושואה על יסוד נציגות מתאמה בכל מסדוניה, חופניים והקבועים.

אנו מושיעים די שלום ושבתות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן וקוראים להם לשותף פעולה ועזרה הדדית עם העם הערבי הקטן בארצו. מדינת ישראל מכנה לזרעם חלקה במאמץ משותף לקידמת המורה והיכבון כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתחבר סביב הישוב בעליה ובבטון ולעמוד למינו במערכה הגדולה על העשמת שאיפת הדורות למאות ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו הותנמים בהותכמת ידיו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית, על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת ג' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and notes at the bottom of the page, including names like "משה שרת" and "דוד גורן", and dates like "17.5.48".

השלב השלישי

שלב השאלה הזזה "אהבת ציון" / אברהם מאפו

באופן מפתיע, המילה ירושלים או ציון נעדרת מהמגילה. מי שהעלה את קרנה של ירושלים, ותרם תרומה חשובה לתנועה הציונית בכללה הוא הסופר אברהם מאפו, שהשנה נציין 150 שנה למותו. מאפו חיבר את הרומן התנ"כי הראשון, 'אהבת ציון', שמילות התנ"ך בלולות בו כל כך עד שנראה שהפרקים נלקחו מהתנ"ך ממש. בספריו תרם להחייאת השפה העברית התנ"כית ועורר געגועים ישנים לשיבה לארץ התנ"ך.

הוא מעולם לא ביקר בישראל, אבל הארץ הזאת, עליה ידע רק מהתנ"ך, הספיקה כדי למלא את דמיונו היוצר, ולכתוב כאילו הייתה הארץ כולה פרושה לפניו.

בשלב זה נציג לפניכם קטע שכתב אברהם מאפו על ירושלים.

המתמודדים יידרשו לזהות את הקשרם המקראי של 17 ביטויים מתוך הקטע.

תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את הנבחן ב-2 נקודות.

סה"כ ניתן לצבור בשאלה זו 34 נקודות.

הזמן המוקצב

6 דקות בלבד

בהצלחה

אהבת ציון

אברהם מאפו

¹עיר ואם את, ²כלילת יפי,
עיר ואם ³נכונה על תלה,
בך תרועת מלך ⁴וקול המולה!
רבתי עם, אין בך דפי,
לעד כן שבי בנגף שתולה.

⁵הנה שחרך פרוש על ההרים,
וחשך וערפל כסה שטנך;
פתחי שעריך ⁶להמונים המונים,
ויבא לך גוי צדיק שומר אמונים.

שחקים על ראשך יזלו ⁷טל אורות,
משמים נשקפו ⁸אמרות טהורות,
אמרות אלוה, דבר אל נבאיך;
יראו אים צורך ⁹מראש צורים,
ייראוו ¹⁰ויכבדוהו באורים,
ומרחוק יביאו לך בגיך.

הרנינו מוצאי בקר וערב,
יחד הריעו, לאפים ¹¹שרידי חרב,
אמרו לבת ציון: הנה זה אליהך!
הכה גוים עריצים, חפצי קרבות,
וישמח בך ¹²בנים על אבות.
חתן, כהן פאר, וכלה, עדי כלך!
¹³שפות לנו שלום ¹⁴מנה אחת אפים

אז תשמח ציון, חומות ויחל
יפצחו רנה, ¹⁵
שלום כס משחו, ¹⁶על ארץ יסודו,
שלום עדי עד ¹⁷יעטרנו כצנה

ההידון הפומבי

שלב שלישי | שלב השאלה הזוהה

השאלות:

1. איזו עיר כונתה "עיר ואם בְּיִשְׂרָאֵל"?
תשובה: אבל בית המעכה | שמואל ב' כ' 19
2. איזו עיר התפארה: "אֲנִי כָלִילַת יִפְיִי"?
תשובה: צור | יחזקאל כז' 3
3. המושך את הפסוק: "וְנִבְנְתָה עִיר עַל תְּלָהּ..."?
תשובה: ואַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב | ירמיה ל' 18
4. איזה עץ הוצת "לְקוֹל הַמוֹלָה גְדֹלָה"?
תשובה: זית | ירמיה יא' 16
5. את מי דימו ל"שֹׁחַר פָּרֶשׁ עַל הַהָרִים"?
תשובה: ארבה | יואל ב' 2
6. היכן יתקבצו "הַמּוֹנִים הַמּוֹנִים"?
תשובה: בְּעֶמֶק הַחֲרוּץ | יואל ד' 14
7. השלם את הפסוק: "כִּי טַל אֹרֶת טֹלֶךְ..."?
תשובה: ואֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל | ישעיה כו' 19
8. לאיזה כסף מדמה משורר תהילים "אֶמְרוֹת טְהוֹרוֹת"?
תשובה: צָרוּף בַּעֲלִיל / מִזְקֶק שְׂבַעֲתִים (שתי התשובות יתקבלו) | תהילים יב' 7

9. מי ראה עם "מֵרָאשׁ צָרִים"?

תשובה: בלעם | במדבר כג' 9

10. מי אמר: "בָּאֲרִים כְּבָדוּהָ"?

תשובה: ישעיהו | ישעיה כד' 15

11. מי כינה את ישראל: "עם שְׂרִידֵי חֶרֶב"?

תשובה: ירמיהו | ירמיה לא' 1

12. מי דיבר על שיבת "לֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם"?

תשובה: מלאכי | מלאכי ג' 24

13. מי ביקש: "ה' תִּשְׁפֹּת שְׁלוֹם לָנוּ"?

תשובה: ישעיהו | ישעיה כו' 12

14. מי נתן "מָנָה אַחַת אַפִּים"?

תשובה: אלקנה | שמואל א' א' 5

15. בנבואה על אובדנו של איזה מלך נאמר: "נָחָה שְׂקִטָּה כָּל הָאָרֶץ פָּצְחוּ רִנָּה"?

תשובה: מלך בבל | ישעיה יד' 7

16. השלם את המילה החסרה בפסוק: "עַל אֶרֶץ יִסְדָּה".

תשובה: וַאֲגַדְתּוּ | עמוס ט' 6

17. על מי נאמר: "כִּצְנֶה רָצוֹן תַּעֲטֹרְנוּ"?

תשובה: על הצדיק (בספר תהילים) | תהילים ה' 13

בהצלחה!

